

Fastighetsförsäkring och Fullvärdesförsäkring för fastighet

KI 01

Försäkringvillkor 1.1.2016

133 926 1 11.16

Innehållsförteckning

FASTIGHETSFÖRSÄKRINGAR	1	OI RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING.....	12
ES SAKFÖRSÄKRING	1	ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR.....	14
VA ANSVARFÖRSÄKRING.....	7		
TJ ANSVARFÖRSÄKRING FÖR VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR OCH STYRELSE.....	10		

FASTIGHETSFÖRSÄKRINGAR

Försäkringens struktur

I försäkringen ingår sakförsäkring (ES), ansvarsförsäkring (VA), ansvarsförsäkring för verkställande direktör och styrelse (TJ) och rättsskyddsförsäkring (OI) samt allmänna avtalsvillkor (YL).

ES SAKFÖRSÄKRING

ES 1 Syfte

1.1 Syfte

OP Försäkring Ab eller A-Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor samt de allmänna avtalsvillkoren (YL) ersätta sakskador som förorsakas i punkt ES 3 nämnda försäkringsobjektet och de i villkoren separat nämnda övriga kostnaderna.

1.2 Försäkringsalternativ

Denna försäkring är i enlighet med vad som antecknats i försäkringsbrevet antingen en fullvärdesförsäkring eller en försäkring som grundar sig på försäkringsbeloppet. I fullvärdesförsäkringen är försäkringsobjektet försäkrat utan avtalad maximiersättning och premien baserar sig på den anmälda volymen för byggnaden. I en försäkring som grundar sig på försäkringsbeloppet är försäkringsobjektet försäkrat enligt det värde som på förhand angetts för byggnaden och premien baserar sig på detta värde.

I båda försäkringsalternativen bedöms det skadebelopp som används som ersättningsgrund i enlighet med värderings- och ersättningsbestämmelserna ES 5.

ES 2 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är nedan nämnd egendom.

2.1 Byggnad

Försäkringsobjekt är den byggnad som anges i försäkringsbrevet.

2.1.1 Maskiner och anordningar som betjänar byggnaden

Till byggnaden hör för dess användning avsedda fast installerade

- värme-, kyl-, släcknings-, vattendistributions-, vattenavlopps-, inre regnvattenavlopps-, luftkonditionerings-, övervaknings- och dataöverföringssystem. Till värme- och kylsystem hör också värmepumpar och solpaneler samt solsamlare,
- hissar, rulltrappor och lyftdörrar,
- maskiner och anordningar som avsetts för gemensam användning i privathushåll,
- av försäkringstagaren ägda eller annars på hans risk och i byggnadens bruk befintliga fasta vatten-, avlopps-, värme-, kyl-, olje-, gas- och ångledningar, elledningar, dataöverföringskablar utanför byggnaden samt maskiner och anordningar som fast anslutits till dem fram till en allmän anslutning.

2.1.2 Övrig egendom

Av försäkringstagaren ägda eller annars på hans risk och i byggnadens bruk befintliga:

- fasta sedvanliga konstruktioner utanför byggnaden,
- i anslutning till byggnadens bruk högst 40 m² stora byggnader av lätt konstruktion, bil-, avfalls-, lager- och andra skärmtak samt sopkärl,
- sedvanliga arbetsmaskiner och redskap för fastighetens skötsel samt bränslen,
- inventarier i utrymmen som avsetts för gemensam användning i privathushåll och
- trädbestånd och planteringar på gårdsområde högst upp till 5 000 euro.

2.1.3 Försäkringsobjekt utgör inte

- grunden under byggnadens bottenbjälklag och grundsulor, eller armering därav,
- täckdikningssystem eller annat system för att hålla marken torr,
- utomstående regnvattensystem,
- bryggor och andra strandbyggnader, badbaljor och simbasänger utomhus,
- brunnar på fastighetens område med undantag för brunnar i avloppsvattensystem,
- tejpningar, ljusreklam och andra reklamer, konstruktioner, anordningar, ledningar och rörsystem som betjänar affärsverksamhet som bedrivs i byggnaden, trots att de är fast förenade med byggnaden,

- i bostadsaktiebolag konstruktioner som delägaren har underhållsansvar för till annan del än i lägenheten sedvanliga, fast installerade inventarier och ytbeläggningar,
- motorfordon, vars konstruktiva hastighet är över 15 kilometer i timmen,
- energi och vatten.

ES 3 Skador som ersätts, begränsningar som gäller dem och särskilda ersättningsbestämmelser

Försäkringen ersätter direkta sakskador som förorsakas försäkringsobjektet samt i dessa villkor separat nämnda övriga kostnader, om sakskadan har förorsakats direkt under försäkringens giltighetstid av en nedan definierad händelse. Om ett försäkringsfall är oförutsett eller inte avgörs objektivt och utgående från skadeorsaken, inte från följderna av skadan.

Ersättningen för egendomen, för respektive föremål eller egendomspost, uppgår till högst det överenskomna försäkringsbeloppet justerat med indexet vid skadetidpunkten. (se punkt Indexvillkor)

Dessutom ersätter försäkringen nödvändiga kostnader för uppbrytning och igenläggning av byggnadens konstruktioner samt kostnader för grävning och fyllning av jord vid reparation av direkta sakskador eller vid återanskaffning.

3.1 Självrisk

Försäkringstagaren har vid varje skadefall en i försäkringsbrevet antecknad självrisk eller en i dessa villkor fastställd självrisk. Vid beräkning av ersättningen avdras från skadebeloppet före självrisk eventuella åldersbaserade åldersavdrag.

Ur försäkringen ersätts följande skadefall

3.2 Brand eller sot

Försäkringen ersätter skador som förorsakas av eld som kommit lös eller av en plötslig och oförutsedd utspridning av sot eller rök från en eldstad eller motsvarande värmeapparat i fastigheten.

Försäkringen ersätter inte skador på föremål som har utsatts för värme.

Specialsjälvrisker

Om en brandskada beror på att heta arbeten har utförts, är försäkringstagarens självrisk tio gånger den självrisk som anges i försäkringsbrevet, dock högst 20 000 euro eller ett sådant större självrisksbelopp som anges i försäkringsbrevet.

Heta arbeten har definierats i punkt brandsäkerhet i säkerhetsföreskrifterna.

Självrisken dras inte av, om det brandsäkra soptaket eller den brandsäkra djupbehållaren har begränsat omfattningen på den ersättningsgilla brandskadan.

3.3 Åskslag

Försäkringen ersätter skador som förorsakas av direkt åskslag eller genom överspänning till följd av åskslag.

3.4 Explosion

Försäkringen ersätter skador som förorsakas av en explosion.

Försäkringen ersätter inte

- skador förorsakade av inre spänning eller av att packning lossnat,
- skador till följd av yrkesmässigt sprängnings- eller brytningsarbete. En skada som annars omfattas av försäkringen ersätts emellertid till den del som försäkringstagaren kan bevisa att den ansvariga parten inte kan fullgöra sin ersättningsskyldighet.
- skador på en förbränningsmotor på grund av en explosion i densamma, och inte heller

- skador på ett slutet och tryckhållfast kärl, anordning, rör eller behållare som har innehållit gas, ånga eller vätska, om inte skadeorsaken är oförutsett övertryck.

3.5 Utlösning av släckningsanordning

Försäkringen ersätter skador som förorsakas av att en släckningsanordning plötsligt och oförutsett utlöses.

3.6 Stöld och skadegörelse vid inbrott

Försäkringen ersätter sådana skador i en i försäkringsbrevet antecknad byggnad eller lägenhet som uppkommit till följd av tillgrepp eller skadegörelse om någon

- bryter sig in och därvid skadar konstruktioner och lås, eller
- tränger sig in med nyckel som har tillgripits vid ett rån eller vid ett sådant inbrott som beskrivs ovan.

3.7 Nyckelskada

Om vid ett inbrott eller rån universalnycklar eller bostadsnycklar tillgripits, ersätter försäkringen nödvändiga kostnader för reparation av byggnadens lås då den är försäkringsobjekt. På kostnaderna görs ett årligt avdrag på 5 % för varje påbörjat bruksår från och med det andra bruksåret. Bruksåren räknas från och med början av det kalenderår som följer på installeringsåret. Avdraget uträknas så att avskrivningsprocenten multipliceras med antalet hela bruksår.

3.8 Skadegörelse

Försäkringen ersätter skador som förorsakats av avsiktlig skadegörelse.

Försäkringen ersätter inte

- skador till följd av skrämning eller andra därmed jämförbara skador
- skador som användaren av lägenheten har förorsakat lägenhetens inventarier eller beläggningar,
- glasskador till den del som de ersätts ur en separat försäkring med anslutning till glas och inte heller
- skador som förorsakats med ett fordon.

3.9 Läckage

Försäkringen ersätter skador som förorsakas genom läckage av vätska, ånga eller gas.

En förutsättning är att ämnet har strömmat ut plötsligt, oförutsett och direkt ur i byggnaden fast installerade anordningar

- ur vatten-, avlopps-, värme- eller kylledning, ång-, gas- eller oljeledningar, oljebehållare, inre regnvattenavlopp, jacuzzi-, bubbelpool- eller simbassängsrörledning som betjänar byggnaden, eller ur en maskin eller anordning som är fast ansluten till dessa, eller
- ur ett förvaringskärl för ett ämne.

Dessutom ersätter försäkringen plötsligt vätskeläckage i byggnadens konstruktioner, då detta förorsakats av en i lägenheten installerad anordning. En förutsättning är emellertid, att

- anordningen är ansluten till vattenlednings- och avloppsnätet med ett sådant anslutningsdon som avses i monteringsinstruktionerna samt med ett för ändamålet lämpat trycktåligt slangmaterial,
- anordningen som anslutits till vattenledningsnätet har försetts med en avstängningsventil,
- orsaken till läckaget är att anordningen eller de nämnda anslutningarna har gått sönder mekaniskt.

Försäkringen ersätter inte

- skador genom utströmning av regn- eller smältvatten ur tak-

rännor, byggnadens yttre regnvattenavlopp eller stuprör eller ur motsvarande,

- skador förorsakade av kondensvatten,
- skador förorsakade av att dagvatten- eller annan avloppsbrunn eller avloppsrör svämmat över till följd av regn, snösmältning eller översvämning,
- skador till följd av att en kommunal eller annan allmän vatten- eller avloppsledning är skadad eller tilltäppt,
- skador förorsakade av en icke fungerande uppdämningsventil till ett avlopp,
- skador förorsakade av läckage ur ett avloppsrör eller en avloppsventil eller en packning till ett kar eller en bassäng,
- skador förorsakade av fukt, såsom röta, svampbildning eller lukt,
- skador genom utströmning av vätska ur ett fast ledningsnät innan detta har godkänts för ibruktagning,
- skador till följd av att vätska tränger ut genom konstruktionernas vattenspärar eller i fogarna mellan rörledningar och konstruktioner, till exempel mellan golvbrunnen och flänsringen,
- skador som har förorsakats av planerings-, grundläggnings-, installations- eller byggfel eller skador som förorsakats av sådana fel,
- skador på ledningsnät, anordningar eller isoleringar i dem (se punkt Haveri på maskin eller utrustning),
- skador som förorsakats av vätska som strömmat ut ur öppna kranar, spärrventiler eller påslagna duschanordningar som hör till ledningsnätet, om inte skadorna är en följd av att kranen, spärrventilen eller duschanordningen har gått sönder mekaniskt och inte heller
- skador förorsakade av att en snabbbrandpost gått sönder, om det inte är fråga om av att en avstängningsventil gått sönder.

Skadebeloppet vid läckageskador

Vid läckageskador görs ett åldersavdrag från samtliga reparations- eller återanskaffningskostnader på basis av åldern hos den ledning, det rör eller annan anordning som orsakat skadan enligt följande tabell:

Åldern hos ledningen, röret eller annan anordning / år	%
11 – 20	10
21 – 30	20
31 – 40	40
41 – 50	50
51 eller över	60

Åldersavdraget uppgår dock högst till 20 000 euro per skada.

Åldern hos ledningen, röret eller annan anordning räknas från början av det kalenderår som följer på installeringsåret.

Specialsjälvrisk

Självrisk dras inte av, om en läckageskada har minskat på grund av att en läckagelarmordning på försäkringsstället har begränsat omfattningen av den ersättningsgilla läckageskadan genom sin funktion.

3.10 Läckage i taktäckning

Försäkringen ersätter läckageskador som förorsakats den övriga byggnaden av att byggnadens taktäckning plötsligt och oförutsett har skadats genom yttre åverkan.

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats av förskjutning i isen eller av isens eller snöns tyngd.

3.11 Storm

Försäkringen ersätter skador som en stormvind har förorsakat.

Stormvind råder när vindens hastighet är minst 20 meter per sekund.

Försäkringen ersätter inte

- skador som har förorsakats av att snö eller vatten med stormvind har trängt in i konstruktionerna utan att söndra dem,
- skador som har förorsakats av sjögång eller av en förskjutning i isen,
- skador som har förorsakats av översvämning eller av en höjning av vattenståndet,
- skador som har förorsakats av isens eller snöns tyngd,
- skador på lösöre som förvaras utomhus, och inte heller
- skador på lösöre, om de inte har uppkommit till följd av annan ersättningsgill skada i denna villkorspunkt.

3.12 Vilda djur som trängt sig in

Försäkringen ersätter skador som förorsakats av att vilda djur har trängt sig in i byggnaden.

Försäkringen ersätter inte skador som har förorsakats av insekter eller gnagare.

3.13 Haveri på maskin eller anordning

Försäkringen ersätter skador som förorsakats sådan egendom som nämns i punkt 2.1.1 (ES) till följd av en plötslig oförutsedd händelse.

Försäkringen ersätter inte

- skador på maskiner och utrustning i enskilda lägenheter, t.ex. spisar, kylmöbler, ugnar, fast inredning i WC och tvätttrum och inte heller på simbassängsanordningar,
- skador till följd av slitage, korrosion, frätning, förskämning, svampbildning, förmultning, materialtrötthet, eller liknande långsamt verkande skador, och inte heller det att föremålet eller någon del av detta förlorar sin funktionsförmåga,
- kostnader som förorsakats av justerings- eller underhållsåtgärder, förhandsservice eller periodisk service, avhjälpande av funktionsstörningar, och inte heller kostnader för delar som byts ut i samband med dessa,
- skador som en leverantör, tillverkare, säljare eller någon annan är ansvarig för enligt avtal, garanti, serviceavtal eller någon liknande förbindelse. En skada som annars omfattas av försäkringen ersätts emellertid till den del som försäkringstagaren kan bevisa att den ansvariga parten inte kan fullgöra sin ersättningskyldighet,
- skador på datorer, dataöverförings-, datakommunikations-, processtyrnings- eller övervakningsutrustning eller till dem hörande datamedier och i dem ingående data (filer) och inte heller på program till följd av felaktig funktion i utrustning, operativsystem eller program, felaktiga program, operationsfel, felaktig etikettering eller inmatning, av att data har försvunnit eller av att data har förstörts genom inverkan av magnetfält,
- om ett enskilt kretskort, datalagringsutrustning eller en motsvarande komponent upphör att fungera eller inte fungerar, om inte orsaken till detta är en av den försäkrade påvisad, komponenten utomstående, plötslig och oförutsedd händelse,
- kostnader för reparation av ett föremål eller någon del av detta som har tillverkats felaktigt eller av felaktigt material,
- skador som naturkrafter har förorsakat lösegendom som är utomhus eller i en öppen byggnad, om det inte är fråga om en anordning som är avsedd att användas i en sådan byggnad,
- skador till följd av förändringar i grundvattenståndet,
- skador till följd av yrkesmässigt sprängnings- eller brytningsarbete. En skada som annars omfattas av försäkringen ersätts emellertid till den del som försäkringstagaren kan bevisa att den ansvariga parten inte kan fullgöra sin ersättningskyldighet,

- värdeminskning och inte heller skador som inte påverkar egendomens användbarhet.

Skadebelopp vid skador på maskiner och utrustning

Vid ersättningsgilla skador på sådan egendom som nämns i punkt 2.1.1 (ES) görs från samtliga reparations- och återanskaffningskostnader, inklusive i punkt 5.2 nämnda kostnader för sakskador, ett avdrag om 5 % per varje fullt bruksår från och med det femte bruksåret. Bruksåren räknas från och med början av det kalenderår som följer på installeringsåret. Avdraget tillämpas emellertid inte på sådana skador som definieras i punkterna 3.2–3.12 och 3.14 (ES).

3.14 Andra kostnader som ersätts

Avbrott i hyresinkomst

Försäkringsobjekt är utebliven hyresinkomst till följd av en enligt detta avtal ersättningsgill sakskada på en försäkrad fastighet. Vid beräkning av ersättningen avdras från hyresinkomsten de kostnader för skötseln av fastigheten som inbesparats.

Fullvärdesobjekt

Till försäkringstagaren ersätts utebliven hyresinkomst högst 2 euro/m³ per månad beräknad på den skadade byggnadens volym. Ersättning betalas högst i ett år från det datum sakskadan inträffade.

Objekt som försäkrats till ett visst belopp

Som skadebelopp räknas högst 0,75 procent i månaden av byggnadens värde och under högst ett års tid räknat från den dag då sakskadan har inträffat. Byggnadens värde är återanskaffnings- eller dagsvärdet eller första risk beroende på hur byggnaden har inkluderats i försäkringen.

Tilläggskostnader på grund av myndighetsbestämmelse

Vid skador på byggnader ersätter försäkringen skäligen tilläggs-kostnader förorsakade av tvingande myndighetsbestämmelser om reparation eller byggnad, dock högst 20 % av den direkta sakskadans belopp inklusive de tilläggs-kostnader som avses ovan.

Om försäkringen grundar sig på ett överenskommet försäkringsbelopp enligt förstarisk, utgör detta försäkringsbelopp den övre gränsen för den totala ersättningen.

Avvärjning vid hotande skada

Förutom direkta sakskador ersätter försäkringen sådana skäligen kostnader enligt punkten Skyldighet att avvärja och begränsa en skada dvs. räddningsplikten i de allmänna avtalsvillkoren som förorsakas av begränsning eller avvärjning av en skada som har inträffat eller är omedelbart hotande och som ersätts ur försäkringen.

Skador på mark

Försäkringen ersätter sådana kostnader för undersökning, rengöring eller byte av mark samt transport och hantering av avfall som förorsakas av att marken på en fastighet som försäkringstagaren äger eller besitter skadas till följd av en ersättningsgill sakskada på försäkringsobjektet. Härvid förutsätts att kostnaderna gäller åtgärder på grund av en tvingande myndighetsbestämmelse och att myndighetsbestämmelsen utfärdats senast ett år efter skadefallet. De kostnader som avses här ersätts med högst 200 000 euro per skada.

Tilläggs-skador

Försäkringen ersätter dessutom

- skador som förorsakats av omständigheter vid en ersättningsgill skada, då egendom som är försäkringsobjekt i denna försäkring, vid ett i övrigt ersättningsgillt skadefall, har stulits, förkommit eller skadats, till följd av en i punkterna 3.2–3.5, 3.9, 3.11 och 3.12 nämnd skada, samt
- skador som förorsakats av köld eller hetta, regn eller annat dylikt, om skadan är en direkt följd av en i punkterna 3.2–3.12 nämnd ersättningsgill skada.

ES 4 Säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som ges i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller annars skriftligt. Om den försäkrade har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna uppsätligen eller genom oaksamhet som inte kan anses vara ringa och underlåtenheten att iaktta säkerhetsföreskrifter har inverkat på skadans uppkomst eller dess belopp, kan ersättningen nedsättas eller krav på ersättning avslås i enlighet med de allmänna avtalsvillkoren.

Byggnader och maskiner ska hållas i det skick byggnadslagen, byggbestämmelserna och arbetarskyddsbestämmelserna förutsätter.

4.1 Brandsäkerheten

4.1.1 Heta arbeten

Vid heta arbeten ska säkerhetsföreskrifter S621 Heta arbeten iakt-tas. Innan heta arbeten inleds är det skäl att med utförarna gå i genom säkerhetsåtgärderna. I tillstånd för heta arbeten kommer man överens om saker, som ska iakttagas innan det heta arbetet inleds samt under och efter det heta arbetet. Heta arbeten är arbeten där det uppkommer gnistor eller där man använder en flamma eller annan värme och som förorsakar brandfara. Heta arbeten vid takarbeten och vattenavskiljningsarbeten utgörs exempelvis av att det isolerande underlaget torkas med en flamma eller varm luft, att bitumen värms upp i en bitumengryta och att tätisolering fästs genom uppvärmning.

Frusna rör får inte tinas upp med öppen eld eller varmluftsfläkt.

Byggnaders sidor och soptak

Antändligt material får inte förvaras vid byggnaders ytterväggar, ifall det förorsakar en fara för att brand sprider sig till byggnaden. Faran för att branden sprider sig till byggnaden kan förhin-dras konstruktionsmässigt (brandsektionering EI 30 av väggen/takkanten) eller genom att placera antändligt/brännbart material tillräckligt långt från väggen.

På lastningsbryggor och under lastningstak får inte förvaras an-tändligt material, om obehörigas tillträde till dessa objekt inte har förhindrats.

Sopor ska förvaras så att obehöriga inte kommer åt soporna, om en antändning av soporna förorsakar fara för att brand sprider sig till byggnaden.

En spridning av en brand från ett soptak ska förhindras genom att det placeras på ett tillräckligt avstånd. Soptaket ska konstruktions-mässigt ha ett tak med minst en sektionering av EI 30, med en tät brandsektionering mot byggnaden eller så ska soporna placeras i en djupbehållare.

Säkerhetsavståndet för sopkärl och annat brännbart material ska från takkantlinjen, om soptaket inte är brandsäkert eller om so-porna inte förvaras i djupbehållare, vara minst följande:

4 meter	enskilda sopkärl på 240 liter och 600 liter
6 meter	rader av flera sopkärl och rullpallar för brännbart material
8 meter	soptak och växelflak som innehåller brännbart material

I trapprum och i korridorer i allmänna utrymmen får inte förvaras eller lagras några varor.

4.1.2 Släckningsanläggningar och automatiska brandlarmanläggningar

Objekt som skyddas med släckningsanordningar eller automatisk brandlarmsutrustning ska för dessa system ha ett skriftligt under-hållsprogram som är uppgjort enligt gällande bestämmelser.

Släcknings- och brandlarmsanordningarna ska vara funktionsdug-liga och vederbörligen kontrollerade och underhållna.

4.1.3 Bekämpning av elbrand

Elarbeten är installationsarbeten av elanordningar samt reparations- och servicearbeten av elektriska apparater och anordningar. Elarbeten får endast utföras av personer som uppfyller förutsättningarna enligt lagar, förordningar och myndighetsbestämmelser samt av företag i enlighet med givna myndighetskrav.

Innehavaren av elektriska anordningar ska ombesörja att fastighetens elinstallationer och elektriska anordningar har besiktigats i enlighet med den lagstadgade periodiska besiktningen. Med undantag för bostadsbyggnader ska elinstallationer i övriga byggnader och utomhus besiktigas med följande intervaller

- affärs-, industri- och jordbruksbyggnader, där huvudsäkringarna är över 35A, med 15 års intervall (elanläggning besiktningsklass 1)
- mötes- och inkvarteringsrum samt stora affärsfastigheter med 10 års intervall (elanläggning besiktningsklass 2)
- explosionsfarliga rum, där tillverkning, hantering eller lagring av kemikalier eller sprängmedel kräver tillstånd av myndighet och
- elnät som nätinnehavaren använder för distribution och överföring med 5 års intervall (elanläggning besiktningsklass 3).

4.1.4 Sotning av fastigheter

Fastighetens ägare svarar för att sotningen ordnas. Eldstäder med luftkanaler ska sotas beroende på den typ av bränsle som används och användningsändamål enligt följande:

- vid användning av fasta bränslen, lätt eller tung brännolja eller flera olika bränslen ska eldstäder och rökgångar sotas en gång om året,
- eldstäder jämte rökkanaler i fritidsbostäder som inte är i bruk året runt ska sotas en gång på tre år.

Den som utför sotning ska ha avlagt yrkesexamen för sotare.

4.1.5 Annat i anslutning till brandsäkerhet

Vid placeringen av bastuugnar ska säkerhetsavstånd enligt monteringsanvisningarna beaktas. Kläder eller annat brännbart material får inte torkas ovanför eller i omedelbar närhet av en bastuugn.

4.1.6 Förvaring och användning av brännbara vätskor och flytgaser

Brännbara vätskor och flytgaser ska förvaras i enlighet med lagar, förordningar och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem samt i enlighet med räddningsmyndigheters instruktioner.

Det är förbjudet att göra upp öppen eld och röka i förvaringsrum för ovan nämnda ämnen samt vid hanteringen av dem.

4.2 Säkerhetsåtgärder för att förhindra stöld och inbrott

Vind, källare och andra gemensamma utrymmen i en byggnad ska hållas låsta så att obehöriga inte kan ta sig in i utrymmena. Fönster, dörrar och övriga öppningar till förvaringsplatserna ska med tanke på inbrott och stöld vara stängda på ett tillförlitligt sätt.

I fastigheten ska utses en person som ansvarar för nyckelkontrollen. I personens uppgifter ingår alla ärenden som hänför sig till låsning, såsom ändring av låskombination samt förvaring, överlåtelse och återlämning av service- och huvudnycklar. De överlåtna nycklarna ska bokföras och nycklarna återlämnas när nyckelinnehavaren har slutfört sitt uppdrag.

I ett nyckelskåp som är infällt i fastighetens yttervägg får man inte förvara fastighetens huvudnyckel.

Huvudnyckeln får inte överlåtas utöver till disponent, servicekarl och styrelsemedlem till någon annan än ett servicebolag och ifråga om affärsfastigheter till städ- och bevakningsföretag. Av ett företag till vilket nyckel överläts ska i avtalet förutsättas att dessa säkerhetsföreskrifter iakttas.

Nycklar till utrymmen som är i andras användning eller redskap som möjliggör inträde eller som används vid passerkontrollsystem och som innehas av försäkringsstagaren eller den försäkrade ska

förvaras omsorgsfullt. I dessa får inte finnas kännetecken, med vilka en utomstående kan koppla dem till ett visst låssystem.

4.3 Hur egendom skyddas mot läckageskador

För att förhindra att vattenledningsnätet och VVS-anordningarna fryser och för att förhindra läckageskador ska man se till att byggnaden är tillräckligt uppvärmd. Tomtvattenledningens avstängningsventil ska stängas eller bruksvattenpumpen fränkopplas, om byggnaden under den kalla årstiden lämnas utan tillsyn över en vecka.

Vattenledningsnätet och VVS-anordningarna ska tömmas på vatten och tomtvattenledningens avstängningsventil utanför byggnaden stängas eller bruksvattenpumpen fränkopplas då byggnaden under den kalla årstiden lämnas utan uppvärmning.

Maskin eller anordning (t.ex. tvättmaskin) ska alltid anslutas till vattenledningsnätet med en egen avstängningsventil och en tryckhållfast påfyllningsslang. Tvättmaskinens avloppsslang ska vara fast ansluten till avloppsnätet eller så ska maskinen övervakas när den är i gång. Avstängningsventilen till tvättmaskinens tryckslang ska stängas efter det att tvättprogrammet avslutats. Man ska följa med att röfögarna håller tätt och se till att det inte finns veck på slangarna.

4.4 Övriga instruktioner

Oljecisterner på fastigheten och oljerör i anslutning till dessa ska första gången besiktigas under det tionde bruksåret och stål-cisterner ska därefter besiktigas vart femte år och övriga cisterner vart tionde år. Från cisterner för uppvärmningsolja, vilka tagits ur bruk, ska uppvärmningsoljan avlägsnas, aggregaten ska göras ofarliga och påfyllningsstudsar ska avlägsnas.

Fastighetens skick ska kontrolleras regelbundet och uppdagade brister och fel ska repareras utan dröjsmål. Kontroll- och reparationsåtgärder ska bokföras.

Takbrunnar samt vattenrännor och stuprör ska rengöras med regelbundna mellanrum.

Snö och is ska vid behov avlägsnas från taket på byggnader så att nedfallande is eller snö inte medför fara och så att konstruktionernas bärförmåga inte försvagas.

Fastighetsägaren ska se till att de trottoarer och gångvägar som fastigheten ansvarar för rengörs från snö och is samt vid behov sandas så att de inte medför halkrisk.

ES 5 Värderings- och ersättningsbestämmelser

Denna försäkring är i enlighet med vad som antecknats i försäkringsbrevet antingen en fullvärdesförsäkring, varvid försäkringsobjektet är försäkrat utan överenskommet försäkringsbelopp och premien grundar sig på den anmälda volymen för byggnaden, eller en förfärdig som grundar sig på ett överenskommet försäkringsbelopp.

5.1 Försäkringsbelopp

Egendomen är försäkrad till ett överenskommet försäkringsbelopp som antecknas i försäkringsbrevet separat för varje försäkringsobjekt och som justerat med det i försäkringsbrevet antecknade indexet (se Indexvillkor) utgör den övre gränsen för ersättningen vid inträffad skada.

Försäkringsbeloppet är beräkningsgrund för försäkringspremien och utgör övre gränsen för ersättningen, men utgör däremot inte grund för skadans belopp eller värderingen av skadan.

Det värde på vilket försäkringsbeloppet grundar sig har antecknats i försäkringsbrevet. Något av nedan angivna värden tillämpas:

5.1.1 Fullvärde

Den verkliga volymen för objektet beräknas enligt definitionen i Rakennustietosäätiön RT-kort 120.12.

5.1.2 Återanskaffningsvärdet

Återanskaffningsvärdet är det belopp som behövs för att till samma plats anskaffa ny likadan eller närmast motsvarande egendom.

Om inte annat överenskommits med försäkringsbolaget, grundar sig försäkringsbeloppet på egendomens återanskaffningsvärde.

5.1.3 Dagsvärdet

Dagsvärdet är det belopp som fås när egendomens värdeminskning till följd av ålder, användning, föråldrad teknik, minskad användbarhet eller liknande dras av från återanskaffningsvärdet. Då dagsvärdet fastställs beaktas för byggnaders del också egendomens verkliga värde. Med verkligt värde avses det penningbelopp, som skulle ha erhållits, om egendomen hade sålts normalt före skadan.

Dagsvärdet kan inte överskrida egendomens återanskaffningsvärde.

5.1.4 Förstarisk

Första risk är ett i försäkringsbrevet antecknat för försäkringsobjektet avtalat försäkringsbelopp. I förstariskförsäkringen tillämpas inte bestämmelserna om underförsäkring (se punkt 5.5.1 Underförsäkring). Till övriga delar tillämpas Värderings- och ersättningsbestämmelserna.

5.2 Ersättnings omfattning

Försäkringen ersätter direkta saksador på den försäkrade egendomen. Ersättningen för egendomen, för respektive föremål eller egendomspost, uppgår till högst det överenskomna försäkringsbeloppet justerat med indexet vid skadetidpunkten (se punkt Indexvillkor).

Dessutom ersätter försäkringen nödvändiga kostnader för uppbrytning och igenläggning av byggnadens konstruktioner samt kostnader för grävning och fyllning av jord vid reparation av direkta saksador eller vid återanskaffning.

5.3 Beräkning av egendomens värde och skadebeloppet vid sakskada

5.3.1 Skadebelopp enligt återanskaffningsvärdet

Skadebeloppet enligt återanskaffningsvärdet fås när den återstående egendomens värde (restvärdet) dras av från egendomens värde omedelbart före skadan. Bägge värdena beräknas enligt återanskaffningsvärdet. (Begreppet återanskaffningsvärde har definierats i punkt 5.1.2 ovan.)

Om den skadade egendomen kan repareras, är skadebeloppet lika med reparationskostnaderna, dock högst skillnaden mellan återanskaffningsvärdet och restvärdet.

Om emellertid egendomens värde minskat fram till tidpunkten för skadan så att dess dagsvärde var mindre än 50 % av återanskaffningsvärdet omedelbart före skadan, beräknas skadebeloppet enligt dagsvärdet (se punkt 5.3.2). Varje skadat föremål värderas skilt för sig.

Från ersättningarna dras av de åldersavdrag som nämns i punkt 3.9 och 3.13 i försäkringsvillkoren.

5.3.2 Skadebelopp enligt dagsvärdet

Skadebeloppet enligt dagsvärdet fås när den återstående egendomens värde (restvärdet) dras av från dagsvärdet. Bägge värdena beräknas enligt dagsvärdet. (Begreppet dagsvärde har definierats i punkt 5.1.3 ovan.)

Om egendomen kan repareras, är skadebeloppet lika med reparationskostnaderna, dock högst dagsvärdet avdraget med det dagsvärdebaserade restvärdet.

Från ersättningarna dras av de åldersavdrag som nämns i punkt 3.9 och 3.13 i försäkringsvillkoren.

5.3.3 Skadebelopp vid förstarisk

Om egendomen har försäkrats med en förstariskförsäkring avvikar ersättningen från ersättningen enligt återanskaffnings- och dagsvärdet till den del att bestämmelserna om underförsäkring inte tillämpas. (Begreppet förstarisk har definierats i punkt 5.1.4 ovan.)

Från ersättningarna dras av de åldersavdrag som nämns i punkt 3.9 och 3.13 i försäkringsvillkoren.

5.4 Mervärdesskatt

Vid fastställande av skadans belopp iakttas bestämmelserna om mervärdesskatt. Momsandelen ersätts inte, om den är avdragsgill i ersättningstagarens beskattning.

Mervärdesskatten ersätts inte heller, om den försäkrade har återbäringsrätt på mervärdesskatten.

5.5 Ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppet fås när självrisken dras av från skadebeloppet.

5.5.1 Underförsäkring

Fullvärdesförsäkring

Om den volym som anges i försäkringsbrevet är mindre än byggnadens verkliga volym, ersätter försäkringen bara en så stor del av skadebeloppet som förhållandet mellan den i försäkringsbrevet angivna volymen och den verkliga volymen utvisar. Den verkliga volymen beräknas enligt definitionen i RT-kort 120.12.

Försäkring som grundar sig på försäkringsbelopp

Om försäkringsbeloppet är mindre än egendomens värde, är det fråga om underförsäkring. Vid en skada på underförsäkrad egendom eller ett underförsäkrat intresse ersätter försäkringen endast en så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens värde.

5.5.2 Överförsäkring

Försäkringen ersätter inte med anledning av en skada på överförsäkrad egendom mer än vad som behövs för att täcka skadan.

Fullvärdesförsäkring

Om byggnadens verkliga volym är mindre än vad som antecknats i försäkringsbrevet, rör det sig om överförsäkring.

Försäkring som grundar sig på försäkringsbelopp

Om försäkringsbeloppet är större än egendomens värde, är det fråga om överförsäkring.

5.6 Utbetalning av ersättning

Först utbetalas ersättning enligt dagsvärdet. Skillnaden mellan ersättningen enligt återanskaffningsvärdet och ersättningen enligt dagsvärdet betalas ut, när den skadade egendomen inom två år efter skadan har reparerats eller när ny egendom av samma slag och för samma användningsändamål har anskaffats till samma plats.

Rätt till skillnaden mellan ersättning enligt återanskaffningsvärdet och ersättningen enligt dagsvärdet har bara försäkringstagaren eller den för vilken försäkring för tredje man har tecknats. Rätten kan inte överföras.

Om byggandet fördröjs till följd av en myndighetsåtgärd, förlängs tvåårsfristen med dröjsmålstiden.

5.7 Restvärde av byggnad

5.7.1 Ersättning för minskat restvärde

Om ett byggnadsförbud eller en byggnadsbegränsning är i kraft enligt bestämmelser i byggnadslagen eller väglagen, och det därför inte är möjligt att utnyttja de byggnadsdelar som är kvar efter

skadan för att återställa byggnaden i dess tidigare skick, ersätts också minskningen av restvärdet.

5.7.2 Undantagslov

Försäkringstagaren ska visa att ett byggnadsförbud eller en byggnadsbegränsning är i kraft.

På begäran av försäkringsbolaget ska försäkringstagaren söka undantagslov för att återställa byggnaden i dess tidigare skick samt, i händelse av avslag, söka ändring i beslutet. Försäkringstagaren ska på begäran av försäkringsbolaget bemyndiga försäkringsbolaget att representera honom i dispensärendet.

5.8 Övriga bestämmelser angående ersättning

5.8.1 Alternativ till ersättning i pengar

Försäkringsbolaget har rätt att låta bygga eller reparera eller att skaffa förkommen eller skadad egendom i stället för att betala ersättning i pengar.

Försäkringsbolaget har rätt att utse en byggare eller reparatör, som återbygger eller reparerar egendomen, eller utse inköpsställe, där motsvarande egendom skaffas.

5.8.2 Inteckningsbar egendom

För egendom i vilken inteckning kan fastställas betalas ersättning till försäkringstagaren först när han har klarlagt att egendomen inte är inteknad som säkerhet för gäld eller att inteckningshavarna gett sitt samtycke till att ersättningen betalas till försäkringstagaren (jfr 13 § i företagsinteckningslagen och 17 kap. 8 § i jordabalken).

För fastighet krävs ingen utredning om försäkringstagaren kan påvisa att

- skadan har reparerats
- säkerhet ställts för att ersättningen används för reparation av den skadade egendomen
- ersättningsbeloppet är ringa i jämförelse med fastighetens värde, eller
- när det annars är uppenbart att fordringsägarens möjlighet att inkassera sin fordran inte äventyras av att ersättningen lyfts.

5.8.3 Försäkringsbolagets rätt att lösa in skadad egendom

Den försäkrade egendomen förblir hos ägaren även då den skadats. Försäkringsbolaget har emellertid rätt att lösa in återstående egendom eller en del av den. Den egendom eller del av egendom som inlösts ersätts på samma grunder (antingen enligt återanskaffningsvärdet eller dagsvärdet) som en skada på föremålet eller egendomsposten ifråga.

5.8.4 Försäkringstagarens skyldighet att överlämna egendom som återfåts

Om försäkringstagaren får tillbaka förlorad egendom efter det att ersättning har betalats, ska han omedelbart överlämna egendomen till försäkringsbolaget eller återbetala ersättningen till denna del.

ES 6 Indexvillkor

Försäkringen är bunden till det index som nämns i försäkringsbrevet.

6.1 Indexjustering av premien eller försäkringsbeloppet per försäkringsperiod

Fullvärdesförsäkring

Försäkringspremien är bunden till det index som nämns i försäkringsbrevet. Premien justeras den första dagen i varje försäkringsperiod. Premien justeras då med lika många procent som justeringsindexet avviker från basindexet.

Basindexet är byggnadskostnadsindex för augusti året före försäkringens begynnelseår.

Justeringsindexet är byggnadskostnadsindexet för augusti det kalenderår som föregår begynnelsemånaden i den försäkringsperiod som har antecknats i försäkringsbrevet.

Försäkring som grundar sig på försäkringsbelopp

Det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet justeras den första dagen i varje försäkringsperiod. Försäkringsbeloppet justeras då med lika många procent som justeringsindexet avviker från basindexet. Samtidigt ökas försäkringsbeloppet med värdet av de investeringar som har gjorts och anmälts under försäkringsperioden.

6.2 Försäkringsbelopp vid skadetidpunkten (gäller inte fullvärdesförsäkring)

Försäkringsbeloppet utgör vid skadetidpunkten lika många procent av det ursprungliga försäkringsbeloppet enligt försäkringsbrevet som indexet för den kalendermånad som inföll fem månader tidigare utgör av basindexet.

I försäkringsbeloppet vid skadetidpunkten beaktas dessutom de byggnads- och maskininvesteringar som under försäkringsperioden har gjorts på det aktuella försäkringsstället innan skadan inträffade, dock med följande begränsningar

- investeringarna gäller den verksamhet i vilken den egendom som är försäkringsobjekt har använts,
- ökningen av försäkringsbeloppet till följd av indexförhöjningen och investeringar för varje punkt i försäkringsbrevet kan sammanlagt vara högst 15 % av det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, dock högst det i försäkringsbrevet nämnda beloppet.

ES 7 Dubbelförsäkring

Om samma egendom har försäkrats mot samma skada med flera försäkringar, rör det sig om en dubbelförsäkring, varvid ersättningen beräknas enligt 59 § i lagen om försäkringsavtal.

VA ANSVARSFÖRSÄKRING

VA 1 Försäkringens syfte

OP Försäkring Ab eller A-Försäkring Ab (nedan benämnt försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor och de allmänna avtalsvillkoren (YL)

- ersätta i punkt VA 2.1 nämnda skador och i villkoren särskilt nämnda övriga kostnader,
- sköta utredningen av skadeersättningens grunder och belopp,
- förhandla med den som kräver ersättning, och
- sköta eller ersätta rättegången, om ersättningsfrågan går till domstolsbehandling.

VA 2 Skador som ersätts och begränsningar som gäller dem

2.1 Skador som ersätts

Försäkringen ersätter person- och sakskadur som försäkringstagaren förorsakar en annan person i egenskap av ägare av den fastighet som anges i försäkringsbrevet om en sådan skada

- konstateras under försäkringsperioden och
- försäkringstagaren enligt gällande rätt har ersättningsansvar för den.

Försäkringen ersätter en i lagen om personuppgifter avsedd ekonomisk skada som förorsakats av lagstridig användning av en personuppgift i den försäkrade verksamheten, då denna lagstridiga användning konstateras under försäkringens giltighetstid.

2.2 Begränsningar

2.2.1 Självvållade skador

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas försäkringstagaren själv.

2.2.2 Egendom i användning

Försäkringen ersätter inte skador på egendom som, när den handling eller försummelse som förorsakar skadan inträffar,

- är i försäkringstagarens besittning, är utlånad till försäkringstagaren eller denne i övrigt utnyttjar.

2.2.3 Egendom under behandling eller skötsel

Försäkringen ersätter inte skador på egendom som, när den handling eller försummelse som förorsakar skadan inträffar finns hos försäkringstagaren eller för dennes räkning hos någon annan

- för tillverkning, installering, reparation eller annan behandling,
- för förvaring,
- under det att det föreligger skyddsplikt eller skyldighet att avvärja skada då man beaktar arten av försäkringstagarens verksamhet eller den arbetsprestation som förorsakat skadan och den omedelbara inverkan på omgivningen nämnda verksamhet eller arbetsprestation kan ha, eller
- för att på annat sätt skötas av försäkringstagaren.

2.2.4 Avtalsansvar

Försäkringen ersätter inte skador till den del som ersättningsansvaret baserar sig på ett avtal, en garanti eller någon annan förbindelse som försäkringstagaren ingått eller gett, om inte ett sådant ersättningsansvar skulle föreligga utan nämnda förbindelse.

2.2.5 Miljöskador

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats av

- förorening av vatten, luft eller jordmån
- rök, sot, damm, ånga, gas,
- buller, skakning, strålning, ljus, värme eller lukt, eller
- annan motsvarande störning.

Försäkringen ersätter emellertid plötsliga skador som är en följd av ett fel eller en försummelse som är slumpmässig eller enstaka, eller av att ett fel eller en brist vars orsak försäkringstagaren har ersättningsansvar för, plötsligt och oväntat uppstått på en byggnad, anläggning eller anordning. Vidare förutsätts att också skadans uppkomst till följd av de orsaker som uppfyller ovan nämnda förutsättningar skett plötsligt, oväntat och fort och inte utgör resultatet av en långsam, småningom framskridande process eller fortsatt handling eller försummelse eller i övrigt av händelser som upprepas.

En förutsättning för att ersättning ska betalas är dessutom att försäkringstagaren erhållit kännedom om föroreningen, utsläppet eller annan störning senast inom fjorton dagar från att den börjat och lämnat en skriftlig ansökan om ersättning till försäkringsgivaren inom sextio dagar från att föroreningen, utsläppet eller störningen började.

Om åtgärder för avvärjande av miljöskador och ersättning för de kostnader dessa förorsakar se punkt 3.4 Avvärningskostnader.

2.2.6 Myndighetskostnader vid miljöskador

Försäkringen ersätter inte kostnader för avvärnings- och återställningsåtgärder som myndigheter har vidtagit enligt lagen om ersättning för miljöskador.

2.2.7 Fukt och översvämning

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats av

- fukt eller
- översvämning förorsakad av regnvatten, smältvatten, avloppsvatten, hav, sjöar eller vattendrag.

Försäkringen ersätter emellertid plötsliga skador som är en följd av ett fel eller en försummelse som är slumpmässig eller enstaka, eller av att ett fel eller en brist vars orsak försäkringstagaren har ersättningsansvar för, plötsligt och oväntat uppstått på en byggnad, anläggning eller anordning. Vidare förutsätts att också skadans uppkomst till följd av de orsaker som uppfyller ovan nämnda förutsättningar skett plötsligt, oväntat och fort och inte utgör resultatet av en långsam, småningom framskridande process eller fortsatt handling eller försummelse eller i övrigt av händelser som upprepas.

Försäkringen ersätter dock inte en skada som förorsakats av översvämning till följd av ett fel i planeringen, mätningen eller byggandet av vatten- eller avloppsrör.

2.2.8 Grundvatten

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av att grundvattennivån förändras.

Försäkringen ersätter emellertid skador till följd av en tillfällig händelse eller omständighet som förorsakats av ett slumpmässigt fel och skador till följd av ett fel eller en brist som plötsligt och oväntat uppstår i byggnad eller anläggning.

2.2.9 Skador förorsakade av användning av fartyg och luftfarkost

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats av

- att ett registreringspliktigt fartyg eller en registreringspliktig båt används, om användningen inte gäller arbete som försäkringstagaren utför för egen räkning, eller
- att en luftfarkost används i luftfart, då försäkringstagaren är ersättningskyldig på grund av att han äger, innehar eller använder luftfarkosten, utför en uppgift i luftfarkosten eller är arbetsgivare för personer som utför sådana uppgifter.

2.2.10 Schaktnings- och sprängningsarbeten

Försäkringen ersätter inte skador till följd av schaktnings- eller sprängningsarbeten som utförts med främmande arbetskraft eller åt någon annan eller av att marken därvid sätter sig eller förskjuts.

2.2.11 Olycksfall i arbetet och patientskador

Försäkringen ersätter inte

- en skada till den del den ersätts med stöd av försäkringstagarens lagstadgade olycksfallsförsäkring och inte heller
- en patientskada i Finland, med vilken avses en personskada enligt patientskadelagen.

2.2.12 Trafikskador

Försäkringen ersätter inte skador som beror på att ett motorfordon används i trafik som avses i trafikförsäkringslagen eller motsvarande utländsk lag.

Försäkringen ersätter emellertid

- en i 5 § 2 punkten i trafikförsäkringslagen nämnd, i Finland inträffad trafikskada som inte ersätts ur trafikförsäkringen, och som under lastning, lossning eller annat arbete drabbat något annat motorfordon som deltagit i detta arbete. I avvikelse från villkorspunkt 2.2.3 ersätts skador på ett sådant annat motorfordon också till den del som det skadade andra fordonet eller del därav under arbetet varit hos den försäkrade för tillsyn.
- vid sådan personskada som förorsakats i Finland då motorfordonet stått stilla vid lastning, lossning eller annat arbete och som drabbat fordonets ägare, förare eller någon annan person som utfört här avsett arbete, dock ej till den del som skadan ersätts på basis av försäkringstagarens lagstadgade olycksfallsförsäkring (se punkt 2.2.12).

Om det i den stat där skadan inträffar inte finns en lag som motsvarar den finska trafikförsäkringslagen, ersätter försäkringen inte skador till följd av att motorfordon används i trafik.

2.2.13 Kemiska ämnen och andra ämnen eller produkter

Försäkringen ersätter inte skador eller kostnader till följd

- av asbest, kiseldioxid, kvartsdamm, kemiska ämnen och andra ämnen eller produkter,
- av mögel eller av svamp- eller bakteriebildning.

2.2.14 Kränkning av ära eller privatliv

Försäkringen ersätter inte skador till följd av kränkning av ära eller privatliv.

2.2.15 Böter

Försäkringen ersätter inte böter eller andra liknande påföljder.

2.2.16 Känd skaderisk

Försäkringen ersätter inte skador som beror på fel, brister eller andra grunder för ersättningsansvaret som försäkringstagaren kände eller borde ha känt till då försäkringen trädde i kraft.

2.2.17 Annan ansvarsförsäkring

Försäkringen ersätter inte skador som ersätts ur någon annan ansvarsförsäkring som försäkringstagaren har tecknat.

2.2.18 Förkommen nyckel

Försäkringen ersätter kostnader för ändring av låskombination eller byte av lås till följd av att nycklar till utrymmen i andra personers bruk har förkommit bara om följande förutsättningar samtidigt uppfylls

- en arbetstagare i försäkringstagarens tjänst eller en person som är medlem av något förvaltningsorgan är genom fel eller försummelse skyldig till förkommandet,
- det är uppenbart att nyckeln finns hos en sådan person som inte har rätt till den och det finns därför en omedelbar risk för att den egendom som förvaras i utrymmena blir stulen och
- försäkringstagaren vore ersättningsskyldig för stöldskadan.

Se också punkt 3.9 Specialsjälvrisiker

2.2.19 Tobak

Försäkringen ersätter inte skador till följd av tobak, tobaksprodukter eller tobaksrök.

2.2.20 EU:s direktiv om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador

Försäkringen ersätter inte kostnader som baserar sig på lagen om avhjälpande av vissa miljöskador och inte heller andra kostnader eller ersättningar i anslutning till sådana skador.

VA 3 Ersättningsbestämmelser

3.1 Försäkringsbolagets skyldigheter

Då en skada som anmälts omfattas av försäkringen och dess belopp överstiger försäkringens självrisk, utreder försäkringsbolaget om försäkringstagaren är skyldig att ersätta skadan samt förhandlar med den som yrkar på ersättning.

Om försäkringstagaren ersätter skadan, kommer överens om den eller godkänner ett krav, binder detta inte försäkringsbolaget om inte ersättningsens belopp och grunder är uppenbart riktiga.

Om försäkringsbolaget träffat en överenskommelse med den skadelidande om ersättning för skadorna och försäkringstagaren inte samtycker till detta, är försäkringsbolaget inte längre skyldigt att ersätta kostnader som därefter förorsakas eller betala en större ersättning än bolaget skulle ha gjort på basis av ovan nämnda avtal. Försäkringsbolaget är inte heller skyldigt att göra ytterligare utredningar i ärendet.

3.2 Försäkringstagarens skyldigheter

Försäkringstagaren är skyldig att

- på egen bekostnad delta i utredningen av skadan,

- lämna försäkringsbolaget de uppgifter, handlingar och annat material som försäkringstagaren har i sin besittning och som är av betydelse vid utredningen av skadan,
- skaffa eller göra nödvändiga utredningar och undersökningar som försäkringstagaren till skäliga kostnader kan få tillgång till, samt
- att bereda försäkringsbolaget möjlighet att medverka till en uppgörelse i godo.

3.3 Skadestånd

Försäkringen ersätter det skadestånd som försäkringstagaren är skyldig att betala. Ersättningsbeloppet beräknas enligt de bestämmelser och den rättspraxis som gäller skadestånd.

Vid uträkning av skadebeloppet beaktas bestämmelserna i mervärdesskattelagen. Momsandelen betalas inte, om den är avdragsgill i ersättningstagarens beskattning.

Om flera personer är solidariskt ansvariga för samma skada, ersätter försäkringen bara den del av skadan som motsvarar försäkringstagarens andel av ersättningsskyldigheten. Om ingen annan grund finns, betalas ersättningen efter huvudtalet.

3.4 Avvärjningskostnader

3.4.1 Kostnader för avvärjande av omedelbart hotande fara

Om ett försäkringsfall är omedelbart hotande eller har inträffat, är den försäkrade skyldig att se till att skadan avvärjs eller begränsas (se de allmänna avtalsvillkoren YL, punkt 6.2). Denna skyldighet begränsar sig till enbart de åtgärder med vilka man avlägsnar det omedelbara hotet om att förorsaka annan en ansvarsskada och omfattar inte ytterligare och mera omfattande åtgärder efter inträffad skada, om inte en separat överenskommelse träffas med försäkringsbolaget om sådana åtgärder. Kostnaderna för de nödvändiga åtgärderna ersätts ur försäkringen.

3.4.2 Tilläggsförutsättningar för att avvärjningskostnaderna ska ersättas vid miljöskador som förorsakats försäkringstagarens egen egendom eller egendom i dennes besittning.

Om försäkringstagaren förorsakar en miljöskada på sin egen egendom eller egendom i sin besittning, t.ex. på sin mark, ska utöver punkt 3.4.1 ovan följande iakttagas.

Skador som förorsakats egendom som ägs av försäkringstagaren eller som är i dennes besittning ersätts inte.

Avvärjningskostnader ersätts enbart och uteslutande i situationer där omedelbar fara hotar annans egendom, t.ex. då miljöförstörande ämnen sprider sig via grundvattnet eller jordmånen från egen mark till annans. Ersättningsbara åtgärder är bara de nödvändiga åtgärder med vilka ett omedelbart hot om uppkomst av en ersättningsbar skada på annans egendom kunnat undanröjas.

Då en miljöskada inträffat, kan det utöver avvärjning av omedelbart hotande fara vara nödvändigt att vidta ytterligare åtgärder för att reda upp den situation som uppstått. Sådana åtgärder kan vara t.ex. transport av förorenade jordmassor och förstöring eller neutralisering av problemavfall. De kostnader som dessa åtgärder förorsakar ersätts inte ur ansvarsförsäkringens som avvärjningskostnader, inte ens i det fall att åtgärderna vidtagits på grund av tvingande myndighetsbestämmelser.

3.4.3 Åtgärder vid miljöskador

Om en miljöskada (se punkt 2.2.5 Miljöskador) hotar eller har inträffat, ska försäkringstagaren omedelbart anmäla skadan till försäkringsbolaget för att få bekräftelse om vilka skadeavvärjningsåtgärder som hör till ansvarsförsäkringens ersättningsområde (se punkterna 3.4.1 och 3.4.2).

3.5 Utrednings- och rättegångskostnader

Försäkringen ersätter utöver skadan dessutom skäliga och nödvändiga kostnader för utredning av skadan, dock inte sådana

utredningskostnader som förorsakas försäkringstagaren och som denne enligt försäkringsvillkoren själv är skyldig att betala eller om vilka någon separat överenskommelse inte har ingåtts med försäkringsbolaget.

Om ett skadeståndsyrkande som till sina grunder hänför sig till en skada som kan ersättas ur försäkringen blir föremål för domstolsprövning, ska försäkringstagaren sedan han fått kännedom om rättegången omedelbart meddela detta till försäkringsbolaget.

Om skadeståndsyrkandet till sitt belopp och sina grunder hänför sig till en skada som kan ersättas ur försäkringen, betalar försäkringsbolaget rättegångskostnaderna under förutsättning att

- skadeanmälan gjorts innan svaromålet lämnats och
- försäkringsbolaget godkänner rättegångsombudet.

Om rättegången också hänför sig till andra ärenden, ersätter försäkringen enbart den del av kostnaderna som hänför sig till det ersättningsyrkande som omfattas av försäkringen.

Försäkringsbolaget har alltid rätt att överta skötseln av rättegången.

3.6 Maximiersättning

Det sammanlagda maximibelopp som betalas på basis av en skada, inklusive utrednings-, förhandlings-, ränte- och rättegångskostnader, är det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet. Avvärjningskostnaderna ersätts enligt punkt 6.2 i de allmänna avtalsvillkoren YL.

Vid sådana ekonomiska skador som avses i lagen om personuppgifter och som konstaterats under en försäkringsperiod är den sammanlagda maximiersättningen som betalas på basis av en skada, inklusive utrednings-, förhandlings-, ränte- och rättegångskostnader högst 50 000 euro.

I specialvillkoren kan avvikande försäkringsbelopp anges.

3.7 Serieskador

Skador till följd av en och samma händelse eller omständighet betraktas som en skada oberoende av om skadorna konstateras under en eller flera försäkringsperioder. Om sådana skador konstateras under olika försäkringsperioder, anses de hänföra sig till den försäkringsperiod under vilken den första skadan konstaterats.

3.8 Självrisiker

Försäkringstagaren har vid varje skada en i försäkringsbrevet antecknad självrisk som avdras från det sammanlagda, enligt villkoren beräknade beloppet av skadeersättning, avvärjningskostnader samt utrednings-, förhandlings-, ränte- och rättegångskostnader.

3.9 Specialsjälvrisiker

Vid skador som förorsakas av heta arbeten, vattenisolerings-, grävnings- och jordtransportarbeten samt av att en nyckel förkommer är försäkringstagarens självrisk 10 % av skadebeloppet, dock minst 3 000 euro och högst 20 000 euro eller ett större självriskbelopp som anges i försäkringsbrevet.

TJ ANSVARSFÖRSÄKRING FÖR VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR OCH STYRELSE

TJ 1 Syfte

OP Försäkring Ab eller A-Försäkring Ab (nedan benämnt försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor och de allmänna avtalsvillkoren (YL)

- ersätta i punkt TJ 3.1 nämnda skador och i villkoren särskilt nämnda övriga kostnader,
- sköta utredningen av skadeersättningens grunder och belopp,
- förhandla med den som kräver ersättning, och

- sköta eller ersätta rättegången, om ersättningsfrågan går till domstolsbehandling.

TJ 2 Försäkrade

Försäkrade är i försäkringsbrevet nämnda bostadsaktiebolags, fastighetsbolags eller bostadsandelslags lagenligt valda styrelseledamöter, suppleanter, ordförande för bolagsstämman och verkställande direktör (disponenten).

TJ 3 Skador som ersätts och begränsningar som gäller dem

3.1 Skador som ersätts

Försäkringen ersätter inom den i försäkringsbrevet nämnda fastighetsförvaltningen sådana ekonomiska skador som förorsakas försäkringstagaren, en aktieägare eller någon annan person och

- som inte har samband med person- eller sakskador, och
- den försäkrade på grund av en handling eller försummelse under försäkringsperioden enligt gällande lag om aktiebolag, bostadsaktiebolag eller andelslag är ersättningsansvarig för skadan.

3.2 Begränsningar

3.2.1 Arbetsprestation enligt avtal

Försäkringen ersätter inte kostnaderna för ett arbete som utförts för att korrigera resultatet av ett arbete som åligger den försäkrade eller för att göra om ett sådant arbete, inte ens i det fall att arbetet utförs av någon annan än försäkringstagaren.

3.2.2 Person- och sakskador

Försäkringen ersätter inte person- eller sakskador, eller ekonomiska skador i samband med sådana skador.

Med sakskador avses också att bland annat kontanter, värdepapper, oanvända frimärken, kuponger, växlar, checkar eller liknande fordringsbevis förstörs, skadas eller förkommer.

3.2.3 Kostnader för ändring av låskombinationer och nya lås

Försäkringen ersätter inte kostnader för ändring av låskombinationer eller anskaffning av nya lås.

3.2.4 Avtalsansvar

Försäkringen ersätter inte skador till den del som ersättningsansvaret baserar sig på en bestämmelse i ett avtal som den försäkrade har ingått och den försäkrade genom denna bestämmelse har iklätt sig ett större ansvar än vad han skulle ha enligt gällande rätt utan en sådan avtalsbestämmelse.

3.2.5 Utbetalning eller mottagning av kontanter

Försäkringen ersätter inte skador till följd av räknefel eller andra orsaker, då kontanter betalas ut eller tas emot.

3.2.6 Den försäkrades lön, arvode eller förmån

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av beslut som gäller lön, arvode eller annan personlig förmån eller ersättning som betalas till den försäkrade.

3.2.7 Skatter eller böter

Försäkringen ersätter inte böter, skatter eller andra liknande påföljder.

3.2.8 Kränkning av ära eller privatliv

Försäkringen ersätter inte skador till följd av kränkning av ära eller privatliv.

3.2.9 Ikrafthållande av försäkringar

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas genom den försäkrades fel eller försummelse att för försäkringstagarens räkning teckna och hålla i kraft behövliga och tillräckliga försäkringar.

3.2.10 Aktieköp

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av att den försäkrade för försäkringstagarens räkning direkt eller indirekt förvärvar aktier i det bolag som har tecknat försäkringen eller i dess moder- eller dotterbolag.

3.2.11 Arbetsavtal, lagen om arbetsavtal och jämställdhetslagen

Försäkringen ersätter inte skador, om ersättningsansvaret grundar sig på ett brott mot ett arbetsavtal, arbets- eller tjänstekollektivavtal, lagen om arbetsavtal eller jämställdhetslagen.

3.2.12 Känd skaderisk

Försäkringen ersätter inte skador som beror på fel, brister eller andra grunder för ersättningsansvaret som försäkringstagaren eller den försäkrade kände eller borde ha känt till då försäkringen trädde i kraft.

3.2.13 Annan ansvarsförsäkring

Försäkringen ersätter inte skador som ersätts ur någon annan eller tidigare gällande ansvarsförsäkring som försäkringstagaren eller den försäkrade har tecknat.

3.2.14 Yrkesmässig disponentverksamhet

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas i yrkesmässig disponentverksamhet.

3.2.15 Självvållade skador

Försäkringen ersätter inte skador som den försäkrade vållat sig själv.

Om den försäkrade äger över 20 % av aktierna i det bolag som har tecknat försäkringen, betraktas en skada som förorsakas det bolag som har tecknat försäkringen som en självförvållad skada i samma proportion som den försäkrade äger aktier i bolaget.

3.2.16 Tobak

Försäkringen ersätter inte skador till följd av tobak, tobaksprodukter eller tobaksrök.

3.2.17 Kemiska ämnen och andra ämnen eller produkter

Försäkringen ersätter inte skador till följd av

- av asbest, kiseldioxid, kvartsdamm, kemiska ämnen och andra ämnen eller produkter,
- av mögel eller av svamp- eller bakteriebildning.

3.2.18 Offentlig upphandling

Försäkringen ersätter inte skada eller gottgörelse som förorsakats av ett anbudsförfarande som avses i lagen om offentlig upphandling.

3.2.19 Inlämnande av skadeanmälan

Försäkringen ersätter inte skador till följd av att en skadeanmälan inte lämnats in eller lämnats in för sent.

TJ 4 Ersättningsbestämmelser

4.1 Försäkringsbolagets skyldigheter

Försäkringsbolaget utreder om den försäkrade är ersättningsskyldig för det skadefall som anmälts och som omfattas av försäkringen och förhandlar med den som kräver ersättning.

Om försäkringstagaren ersätter skadan, kommer överens om den eller godkänner ett krav, binder detta inte försäkringsbolaget om inte ersättnings belopp och grunder är uppenbart riktiga.

Om försäkringsbolaget träffat en överenskommelse med den skadelidande om ersättning för skadorna och försäkringstagaren eller den försäkrade inte samtycker till detta, är försäkringsbolaget inte längre skyldigt att ersätta kostnader som därefter förorsakas eller betala en större ersättning än bolaget skulle ha gjort på basis av ovan nämnda avtal. Försäkringsbolaget är inte heller skyldigt att göra ytterligare utredningar i ärendet.

4.2 Försäkringstagarens och den försäkrades skyldigheter

Försäkringstagaren och de försäkrade är skyldiga att

- meddela försäkringsbolaget omedelbart då de fått kännedom om ett ersättningskrav eller en händelse eller omständighet som kan leda till ett ersättningskrav,
- på egen bekostnad delta i utredningen av skadan,
- lämna försäkringsbolaget de uppgifter, handlingar och annat material som försäkringstagaren har i sin besittning och som är av betydelse vid utredningen av skadan,
- skaffa eller göra nödvändiga utredningar och undersökningar som försäkringstagaren till skäliga kostnader kan få tillgång till, samt
- bereda försäkringsbolaget möjlighet att medverka till en uppgörelse i godo.

4.3 Skadestånd

Försäkringen ersätter det skadestånd som den försäkrade är skyldig att betala. Ersättningsbeloppet beräknas enligt de bestämmelser och den rättspraxis som gäller skadestånd.

Om flera personer är skyldiga att solidariskt ersätta samma skada, ersätter försäkringen bara den del av skadan som motsvarar den försäkrades andel av ersättningsskyldigheten. Om ingen annan grund finns, betalas ersättningen efter huvudtalet.

4.4 Kostnader för avvärjande av omedelbart hotande fara

Om ett försäkringsfall är omedelbart hotande eller har inträffat, är försäkringstagaren och den försäkrade skyldiga att se till att skadan avvärjs eller begränsas (se de allmänna avtalsvillkoren YL, punkt 6.2). Denna skyldighet begränsar sig till enbart de åtgärder med vilka man avlägsnar det omedelbara hotet om att förorsaka annan en ansvarsskada och omfattar inte ytterligare och mera omfattande åtgärder efter inträffad skada, om inte en separat överenskommelse träffas med försäkringsbolaget om sådana åtgärder. Kostnaderna för de nödvändiga åtgärderna ersätts ur försäkringen.

4.5 Utrednings- och rättegångskostnader

Försäkringen ersätter utöver skadan dessutom skäliga och nödvändiga kostnader för utredning av skadan, dock inte sådana utredningskostnader som förorsakas försäkringstagaren och som denne enligt försäkringsvillkoren själv är skyldig att betala eller om vilka någon separat överenskommelse inte har ingåtts med försäkringsbolaget.

Om ett skadeståndsyrkande som till sina grunder hänför sig till en skada som kan ersättas ur försäkringen blir föremål för domstolsprövning, ska försäkringstagaren eller den försäkrade sedan de fått kännedom om rättegången omedelbart meddela detta till försäkringsbolaget.

Om skadeståndsyrkandet till sitt belopp och sina grunder hänför sig till en skada som kan ersättas ur försäkringen, betalar försäkringsbolaget den försäkrades rättegångskostnader under förutsättning att

- skadeanmälan gjorts innan svaromålet lämnats och
- försäkringsbolaget godkänner rättegångsombudet.

Om rättegången också hänför sig till andra ärenden, ersätter försäkringen enbart den del av kostnaderna som hänför sig till det ersättningsyrkande som omfattas av försäkringen.

Försäkringsbolaget har alltid rätt att överta skötseln av rättegången.

Försäkringen ersätter inte rättegångskostnader om de avser ett straffyrkande.

4.6 Maximiersättning

Det högsta sammanlagda belopp som betalas i ersättning för skador som har förorsakats under en försäkringsperiod, inklusive ut-

rednings-, förhandlings-, ränte- och rättegångskostnader, är det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet.

4.7 Serieskador

Skador till följd av en och samma händelse eller omständighet betraktas som en skada oberoende av om skadorna konstateras under en eller flera försäkringsperioder. Om sådana skador konstateras under olika försäkringsperioder, anses de ha uppkommit under den försäkringsperiod under vilken den första skadan har förorsakats.

4.8 Självrisk

Den försäkrade har vid varje skada en i försäkringsbrevet antecknad självrisk som avdras från det sammanlagda, enligt villkoren beräknade beloppet av skadeersättning, avvärjningskostnader samt utrednings-, förhandlings-, ränte- och rättegångskostnader.

OI RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING

OI 01 Syfte

OP Försäkring Ab och A-Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget) förbinder sig enligt dessa villkor och de allmänna avtalsvillkoren (YL) ersätta den försäkrades nödvändiga och skäligen advokat- och rättegångskostnader som förorsakas av att juridisk hjälp anlitas i tvistemål, brottmål och ansökningsärenden som gäller ägande, förvaltning, skötsel och användning av en fastighet och där belägna byggnader och som gäller sådana försäkringsfall som avses i punkt OI 4.

OI 02 Försäkrade

Försäkrade är

- försäkringstagaren,
- personer i försäkringstagarens tjänst, sådana oavlönade eller tillfälliga personer som utför arbete och för vilka försäkringstagaren enligt gällande rätt har ersättningsansvar om de vållar skador,
- självständiga företagare som kan likställas med försäkringstagarens arbetstagare och för vilka försäkringstagaren enligt gällande rätt har ersättningsansvar om de vållar skador.

OI 03 Domstolar och försäkringens giltighetsområde

Den försäkrade kan utnyttja sin försäkring i ärenden som kan tas upp till behandling i Finland i en tingsrätt och i dess besväransinstanser, i ett skiljeförfarande, i försäkringsnämnden och i konsumenttvistnämnden. Om det är fråga om en tvist som biläggs utan rättegång, kan försäkringen utnyttjas i mål eller ärenden som i Finland omedelbart hade kunnat användas i en tingsrätt för behandling. Försäkringen kan inte användas i andra domstolar eller nämnder, trots att ärendet alternativt kunde underkastas en tingsrätt eller de nämnda domstolarna eller nämnderna för behandling.

OI 04 Försäkringsfall och försäkringsfall som ersätts

4.1 Definitionen av ett försäkringsfall

I tvistemål och ansökningsärenden avses med ett försäkringsfall uppkomsten av en tvist. En tvist har uppstått när ett yrkande som specificerats till sin grund och sitt belopp bevisligen och specificerat har bestridits till sin grund eller sitt belopp.

I brottmål avses med ett försäkringsfall

- åtal som väcks när den försäkrade är målsägande
- åtal som en målsägande väckt eller fullföljt mot den försäkrade, när allmän åklagare beslutat att inte väcka åtal eller återkallat åtalet. Åtal har väckts när den målsägandes stämningsansökan har anlänt till tingsrättens kansli. Åtalet har fullföljts när den

målsägande skriftligen har meddelat att han för talan till domstol efter det att allmän åklagare har återkallat åtalet.

Det är fråga om ett och samma försäkringsfall då

- två eller flera personer som är försäkrade genom denna försäkring står på samma sida i ett tvistemål, brottmål eller ansökningsärende;
- de försäkrade är parter i flera tvistemål, brottmål och ansökningsärenden som grundar sig på samma händelse, omständighet, rättshandling eller rättskränkning eller som grundar sig på samma yrkande eller på ett likadant yrkande även om detta har gjorts på andra grunder.

4.2 Försäkringsfall som ersätts

Försäkringen ersätter försäkringsfall som inträffar under försäkringens giltighetstid. Om emellertid försäkringen har varit i kraft under en kortare tid än två år när försäkringsfallet inträffar, ska också de faktorer som yrkandet eller åtalet baserar sig på ha uppstått under försäkringens giltighetstid. Som försäkringens giltighetstid betraktas här den tid som denna försäkring ensam eller direkt efter och tillsammans med andra upphörda rättsskyddsförsäkringar med motsvarande innehåll fortlöpande har varit i kraft för den försäkrades del. Om försäkringstagaren när ett försäkringsfall inträffar har flera rättsskyddsförsäkringar som är i kraft, räknas emellertid bara den här försäkringens giltighetstid.

OI 05 Begränsningar i samband med försäkringsfall

Ur försäkringen betalas inte ersättning för kostnader som den försäkrade förorsakas i ett mål eller ärende,

- som beror på annat än till sedvanligt underhåll hörande byggnads-, reparations- eller rivningsarbete på fastigheten eller i byggnaderna och som inletts innan försäkringen trädde i kraft, på planeringsarbete i anslutning till sådant arbete eller på avtal, garantier eller säkerheter angående arbetet,
- som hänför sig till ett bostadshyresförhållande,
- där de försäkrade med denna försäkring är motparter; försäkringen ersätter dock försäkringstagarens kostnader,
- där det är fråga om en fordring eller ett anspråk som har överförts på den försäkrade, om det inte då tvisten uppstår gått två år sedan fordringen eller anspråket överfördes,
- där det är fråga om ett åtal som allmän åklagare driver mot den försäkrade eller under det att ett sådant åtal är anhängigt, ett privaträttsligt anspråk som målsägande riktar mot den försäkrade som står åtalad,
- som gäller ett privaträttsligt yrkande som har framställts mot den försäkrade och som grundar sig på en sådan gärning,
- där de kostnader som förorsakas den försäkrade ersätts ur en ansvarsförsäkring,
- som hänför sig till konkurs,
- som hänför sig till utsökning, i lagen om utsökning avsedd exekutionstvist eller verkställande av utsökning,
- som hänför sig till skuldsanering eller företagssanering,
- där det är fråga om huruvida kostnader som förorsakas av ett försäkringsfall som har anmälts av den försäkrade ska ersättas antingen helt eller delvis ur en rättsskyddsförsäkring,
- som behandlas som grupp-talan och den försäkrade är sökande eller medlem av gruppen.

OI 06 Åtgärder efter inträffat försäkringsfall

6.1 Om den försäkrade vill utnyttja försäkringen, ska han anmäla detta skriftligen till försäkringsbolaget på förhand. Försäkringsbolaget ger då den försäkrade ett skriftligt ersättningsbeslut.

6.2 Den försäkrade ska anlita som sitt ombud en advokat, ett ofientligt rättsbiträde eller annan sådan jurist som avlagt en juris kandidat- eller juris magisterexamen och som enligt lagen har rätt

att fungera som rättegångsombud eller rättegångsbiträde i Finland.

Begränsning:

Om den försäkrade inte anlitar något ombud alls eller som sitt ombud anlitar någon annan än en ovan nämnd jurist, betalas inte ersättning ur försäkringen.

6.3 Den försäkrade ska i tingsrätten i ärenden som framskridit till huvudförhandling yrka på att motparten ersätter hans advokat- och rättegångskostnader i sin helhet. Vid ett ärende som behandlas genom medling (medling vid domstol) enligt lagen om medling i tvistemål i allmänna domstolar behöver den försäkrade dock inte yrka på betalning av kostnaderna för medlingen.

Om ett av den försäkrade till motparten framfört yrkande på ersättning för rättegångskostnader genom beslut av domstol helt eller delvis förkastats, ska på yrkande av försäkringsbolaget besvär anföras över beslutet.

Begränsning:

Om den försäkrade inte yrkar på ersättning för sina kostnader av motparten eller avstår från sitt yrkande eller om den försäkrade inte går med på att anförda besvär över domstolens beslut, kan den ersättning som ska betalas ur försäkringen nedsättas eller kravet på ersättning avslås.

6.4 Den försäkrade har inte rätt att på ett sätt som binder försäkringsbolaget medge beloppet av de kostnader som föranletts av skötseln av saken.

Begränsning:

En ersättning som den försäkrade eventuellt har betalat till sitt ombud för dennes arvoden och kostnader binder inte försäkringsbolaget vid bedömningen av om rättegångskostnaderna är nödvändiga och skäliga.

OI 07 Ersättningsbestämmelser

7.1 Försäkringsbelopp

Det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet utgör den högsta gränsen för försäkringsbolagets ersättningsskyldighet vid varje försäkringsfall.

Maximibeloppet av försäkringsgivarens ersättningsskyldighet för kostnader som uppkommit innan en huvudbehandling i en tingsrätt och en domstolsmedling inleds och kostnader i ett mål eller ärende som har avgjorts utan rättegång är emellertid 50 % av det försäkringsbelopp som antecknats i försäkringsbrevet.

Om värdet av det tvistiga intresset kan uppskattas i pengar, ersätter försäkringen vid tviste- och ansökningsärenden samt då den försäkrade är målsägande i ett brottmål högst två gånger värdet av det intresse tvisten gäller. Vid uppskattning av värdet av intresset beaktas inte yrkanden på ränte-, parts-, advokat- eller rättegångskostnader. Om föremålet för tvisten är en betalning av återkommande natur, beaktas vid uppskattningen av värdet av intresset högst ett belopp som är tio gånger det tvistiga engångsbeloppet.

För försäkringsfall som inträffat under en försäkringsperiod utbetalas försäkringsbeloppet totalt högst dubbelt.

7.2 Självrisk

Från de kostnader som ska ersättas avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

OI 08 Försäkringsfall som ersätts

8.1 Anlitande av ombud, kostnader för bevisning och förlikningsmans arvode

Försäkringen ersätter den försäkrades kostnader för anlitande av ombud och bevisning, om det är fråga om ett mål eller ett ärende

som har behandlats av eller som direkt kunde ha hänskjutits till prövning i en domstol och nämnd som nämns i punkt 3 (OI 03).

Om förutsättningen för att tvisten ska kunna hänskjutas till domstolsprövning är att någon rättshandling har företagits eller att ett beslut har fattats av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från det att denna förutsättning har uppfyllts.

Om målet eller ärendet har behandlats genom medling i domstol ersätter försäkringen också den försäkrades andel av arvodet och kostnaderna för medlarens eventuella biträde efter de tvistande parternas huvudtal.

Om tvistemålet mellan den försäkrade och den näringsidkare eller juridiska person som är motpart i ärendet har behandlats vid annan frivillig medling än medling vid domstol, ersätter försäkringen också den försäkrades andel av arvodet av kostnaderna för medlaren efter de tvistande parternas huvudtal. En förutsättning för att medlarens arvode ersätts är att medlaren är en advokat eller annan jurist.

8.2 Sökande av ändring i hovrätten och i högsta domstolen

Om sökande av ändring hos hovrätten förutsätter tillstånd till handläggning eller sökande av ändring hos högsta domstolen förutsätter besvärstillstånd, ersätts kostnaderna för sökande av ändring ur försäkringen endast om tillstånd har beviljats.

Kostnader för anlitande av extraordinära rättsmedel ersätts endast om högsta domstolen godkänner klagan, återbrytande av domen eller återställer en försutten fatalitet.

8.3 Gemensamt intresse

Om det i saken är fråga om något väsentligen annat än den försäkrades eget intresse eller om den försäkrade i försäkringsfallet har ett gemensamt intresse att bevaka tillsammans med andra som inte är försäkrade genom denna försäkring, ersätts ur försäkringen endast den del av kostnaderna som ska anses utgöra den försäkrades andel.

8.4 Ersättningsens belopp och hur det uträknas samt mervärdesskatt

De advokat- och rättegångskostnader som ska ersättas ur försäkringen fastställs enligt de rättsnormer i rättegångsbalken och lagen om rättegång i brottmål som gäller rättegångskostnader.

Om domstolen inte, på grund av parternas medgivande eller av någon annan orsak, i sitt utslag har uttalat sig om advokat- eller rättegångskostnader, eller om ärendet har avgjorts efter medgivande eller genom förlikning, bestäms de kostnader som ska ersättas också med beaktande av de kostnader som vanligen döms ut eller betalas i motsvarande ärenden. Av kostnaderna ersätts dock högst det belopp som domstolen ålagt den försäkrades motpart att betala, såvida inte domstolen på grunder som framkommit i avgörandet uttryckligen ansett att den försäkrade själv helt eller delvis ska bära sina egna kostnader.

För anlitande av ombud betalas ersättning för skäligt arvode för ombudets arbete och nödvändiga kostnader. Vid bedömningen av arvodets och kostnadernas skälighet beaktas värdet av det omtvistade intresset, ärendets svårighetsgrad och omfattning samt arbetets mängd och kvalitet. Beloppet av de kostnader som ersätts uppgår dock högst till det ersättningsyrkande som den försäkrade framställt till sin motpart.

Om den försäkrade enligt mervärdesskattelagen är berättigad till avdrag för den mervärdesskatt som ingår i advokaträkningen eller rättegångskostnaderna, avdras den moms som ingår i kostnaderna från ersättningen.

8.5 Kostnader som inte ersätts ur försäkringen

Försäkringen ersätter inte

- kostnader som förorsakats av åtgärder som vidtagits före försäkringsfallet eller av preliminär utredning av ett ärende eller av en sådan utredning eller skötsel av ett tvistigt ärende till följd av vilken den försäkrade avstår från sina yrkanden gentemot motparten även om detta skulle vara helt motiverat,
- motpartens rättegångskostnader som enligt dom eller överenskommelse ska betalas av den försäkrade, om man inte om detta avtalat separat och detta har införts i försäkringsbrevet,
- kostnader som förorsakas av verkställigheten av dom eller beslut,
- den tilläggskostnad som förorsakas på grund av byte av ombud eller av ökade eller onödiga kostnader till följd av den försäkrades eget förfarande,
- kostnader för inhämtande av juridiskt expertutlåtande,
- kostnader som förorsakas av anmälan om brott och av förundersökning i brottmål,
- kostnader som den försäkrade eller hans ombud har förorsakat genom att utebli från domstolen, genom att inte iaktta domstolens förordnanden eller genom att framföra ett påstående som de har vetat eller borde ha vetat vara grundlöst, eller genom att annars uppsåtligt eller av oaktsamhet förlänga rättegången,
- skiljemännens arvoden och kostnader,
- kostnader för sådana omständigheter eller sådan bevisning som domstolen inte beaktar.

8.6 Ersättning av motpartens rättegångskostnader

Ur försäkringen ersätts rättegångskostnader som den försäkrade dömts att betala, ifall detta överenskommit separat och antecknats i försäkringsbrevet.

Ersättningen för rättegångskostnader som den försäkrade dömts att betala kan uppgå till högst hälften av försäkringsbeloppet och vid ärenden som avses i punkt 7.1 i villkoren högst samma belopp som den försäkrades egna ersättningsgilla advokat- och rättegångskostnader kan uppgå till.

Ur försäkringen ersätts motpartens nödvändiga och skäligen advokat- och rättegångskostnader som den försäkrade dömts att betala i ett ärende, där de advokat- och rättegångskostnader som förorsakats av den försäkrade ersätts ur denna rättsskyddsförsäkring.

Begränsning:

Försäkringen ersätter inte motpartens kostnader,

- om domen baserar sig på en överenskommelse om kostnaderna eller
- som har förorsakats av motparten till följd av att den försäkrade eller dennes ombud har förfarit på ett sätt som ökat kostnaderna eller förorsakat onödiga kostnader.

Om domen baserar sig på ett belopp vars riktighet den försäkrade medgivit, har försäkringsbolaget rätt att fastställa de advokat- och rättegångskostnader som ska ersättas ur försäkringen enligt de rättsnormer i rättegångsbalken och lagen om rättegång i brottmål som gäller rättegångskostnader.

OI 09 Betalning av ersättning

9.1 Försäkringsbolaget betalar ersättning för den försäkrades rättegångskostnader och advokatkostnader per domstolsinstans. Den slutliga ersättningen betalas när domstolsbeslutet har vunnit laga kraft eller förlikning ingåtts.

9.2 Om den försäkrade enligt mervärdesskattelagen är berättigad att dra av den skatt som ingår i advokatfakturan, betalar försäkringsbolaget till den försäkrade ersättning för advokat- och rättegångskostnaderna mot den faktura som den försäkrade har betalt.

9.3 En kostnadsersättning som den försäkrades motpart har ådömts eller förbundit sig att betala den försäkrade ska betraktas

som en minskning av försäkringsbolagets ersättningsskyldighet, om denna kostnadsersättning har kunnat inkasseras hos den betalningsskyldige.

9.4 Om motparten har dömts eller förbundit sig att betala den försäkrade sådan kostnadsersättning som är obetald när ersättning betalas ur försäkringen, är den försäkrade skyldig att på försäkringsbolagets överföra sin rätt till kostnadsersättningen intill det ersättningsbelopp som bolaget har betalt.

Om den försäkrade har varit tvungen att själv betala en del av sina kostnader på grund av att dessa överstiger den maximiersättning som anges i punkt 7.1, är den försäkrade skyldig att på försäkringsbolagets överföra den del av motpartens kostnadsersättning som överstiger den andel som den försäkrade själv har betalt.

ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR

YL 1 Vissa centrala begrepp

Försäkringstagare är den som ingått ett försäkringsavtal med OP Försäkring Ab eller med A-Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget).

I dessa villkor används benämningen försäkringsbolaget för försäkringsgivaren.

Den försäkrade är den till förmån för vilken en skadeförsäkring gäller.

En konsument är en person som skaffar en konsumtionsnyttighet huvudsakligen för annat ändamål än för den näringsverksamhet som han bedriver.

En försäkringstagare jämställd med en konsument är en sådan fysisk eller juridisk person som, med beaktande av arten och omfattningen av näringsverksamheten eller annan verksamhet samt förhållandena i övrigt, i egenskap av försäkringsgivarens avtalspart ska jämföras med en konsument.

Försäkringsperiod är den för försäkringen avtalade giltighetstiden, vilken antecknats i försäkringsbrevet. Ett fortgående försäkringsavtal fortsätter en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte någongdera avtalsparten säger upp avtalet.

Säkerhetsföreskrifter innebär en i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i övrigt skriftligen ålagd skyldighet att följa anvisningar som syftar till att förhindra eller begränsa uppkomsten av en skada eller föreskrift om att den som nyttjar eller sköter försäkringsobjektet ska ha en viss kompetens.

Ett begränsande villkor är ett villkor eller en bestämmelse som ingår i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i något annat skriftligt avtal och som anger vilka skador som inte omfattas av försäkringen eller som begränsar försäkringsskyddet.

YL 2 Information som ska lämnas innan försäkringsavtalet ingås

2.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

Innan ett försäkringsavtal ingås ska försäkringsbolaget ge försäkringssökanden den information som behövs för bedömning av försäkringsbehovet och för val av försäkring, såsom information om försäkringsbolagets egna försäkringsformer, premier och försäkringsvillkor. När informationen lämnas ska försäkringssökanden också göras uppmärksam på väsentliga begränsningar i försäkringsskyddet.

Vid distansförsäljning av försäkringar ska konsumenter dessutom ges den förhandsinformation som avses i 6 a kap. i konsumentskyddslagen. Med distansförsäljning avses bl.a. försäljning av försäkringar per telefon eller via nätet.

2.1.1 Åsidosättande av försäkringsbolagets informationsplikt

2.1.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Om försäkringsbolaget eller dess representant vid marknadsföringen av en försäkring har givit försäkringstagaren bristfälliga, felaktiga eller vilseledande uppgifter, ska försäkringsbolaget efter det att felet upptäckts utan dröjsmål rätta de felaktiga uppgifterna. Försäkringsavtalet anses gälla med de rättade uppgifterna från och med den tidpunkt då försäkringstagaren meddelades om rättelsen.

2.1.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Om försäkringsbolaget eller dess representant vid marknadsföringen av en försäkring har underlåtit att ge försäkringstagaren behövlig information om försäkringen, eller har gett försäkringstagaren felaktiga eller vilseledande uppgifter, anses försäkringsavtalet gälla med det innehåll som försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått.

2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt

2.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Med försäkringstagaren avses här även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Försäkringstagaren ska innan försäkringen meddelas ge korrekta och fullständiga svar på försäkringsbolagets frågor och även uppges sådana andra uppgifter som försäkringstagaren har förstått eller borde ha förstått att är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Försäkringstagaren och den försäkrade ska dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som de lämnat försäkringsbolaget och som de därefter har konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

2.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Försäkringstagaren och den försäkrade ska innan försäkringen beviljas ge korrekta och fullständiga svar på försäkringsbolagets frågor, vilka kan ha betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Försäkringstagaren och den försäkrade ska dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som de lämnat försäkringsbolaget och som de konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

2.3 Åsidosättande av upplysningsplikten

2.3.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Med försäkringstagaren avses i denna punkt även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade vid uppfyllandet av sin upplysningsplikt har förfarit svikligt, är försäkringsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de betalda premierna också om försäkringen förfaller.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaksamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse den omständighet, som den av försäkringstagaren eller den försäkrade lämnade oriktiga eller bristfälliga uppgiften gällt, har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas försäkringstagarens och den försäkrades eventuella uppsåt eller arten av hans oaksamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och

fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

2.3.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Om försäkringstagaren eller den försäkrade vid uppfyllandet av sin upplysningsplikt har förfarit svikligt, är försäkringsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de betalda premierna också om försäkringen förfaller.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaksamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse den omständighet, som den av försäkringstagaren eller den försäkrade lämnade oriktiga eller bristfälliga uppgiften gällt, har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas försäkringstagarens och den försäkrades eventuella uppsåt eller arten av hans oaksamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

YL 3 Inträdandet av försäkringsbolagets ansvar och försäkringsavtalets giltighet

3.1 Försäkringsbolagets ansvar inträder

Försäkringsbolagets ansvar inträder från den tidpunkt som parterna har kommit överens om. Om ingen annan tidpunkt har avtalats enskilt med försäkringstagaren, inträder försäkringsbolagets ansvar när försäkringsbolaget eller försäkringstagaren ger eller sänder ett antagande svar på den andra avtalspartens anbud.

Om det finns särskild anledning, till exempel att försäkringstagaren tidigare har försummat att betala premier, försäkringens typ eller giltighetstid, inträder försäkringsbolagets ansvar först när premien för försäkringsperioden är betald. En anteckning om betalningsförutsättningarna ska göras på premiefakturan.

Om försäkringstagaren har överlämnat eller avsänt en skriftlig försäkringsansökan till försäkringsbolaget och det är uppenbart att försäkringsbolaget skulle ha godkänt ansökan, ansvarar försäkringsbolaget också för skada som har inträffat efter det att ansökan överlämnades eller avsändes.

En försäkringsansökan eller ett godkännande svar som försäkringstagaren har överlämnat eller avsänt till försäkringsbolagets representant, anses ha överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget.

Om det inte är dokumenterat vid vilken tid på dygnet ett svar eller en ansökan har överlämnats eller avsänts, anses detta ha skett klockan 24.00.

3.2 Försäkringsavtalets giltighet

Försäkringsavtalet gäller antingen fortlöpande eller för viss tid.

Ett fortlöpande försäkringsavtal gäller efter den första försäkringsperiodens utgång för en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget säger upp avtalet. Försäkringsavtalet kan upphöra att gälla också utan uppsägning av den orsak som nämns i punkt 16.4 (ägarbyte).

Ett försäkringsavtal för viss tid gäller under den överenskomna försäkringsperioden, om inte försäkringstagaren eller försäkrings-

bolaget säger upp avtalet eller om det inte på motsvarande sätt upphör att gälla av den orsak som nämns i punkt 16.4 (ägarbyte).

Försäkringsavtalet kan upphöra att gälla också av andra orsaker, vilka nämns senare i punkterna 4.2.1 och 16.

YL 4 Premie

4.1 Betalning av premie

4.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Premien ska betalas senast på den förfallodag som anges i försäkringsbolagets faktura. Den första premien behöver emellertid inte betalas förrän försäkringsbolagets ansvar har inträtt, om det inte i försäkringsvillkoren anges att betalning av premien är en förutsättning för att försäkringsbolagets ansvar ska inträda. Senare premier behöver inte betalas före den avtalade premieperiodens eller försäkringsperiodens början.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker försäkringsbolagets alla premiefordringar, har försäkringsbolaget rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska avkortas med det belopp han betalar.

4.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Premien ska betalas senast på den förfallodag som anges i försäkringsbolagets faktura. Även om fakturan har en tidigare förfallodag, kan premien betalas inom en månad från det att försäkringsbolaget skickade fakturan till försäkringstagaren. Den första premien behöver emellertid inte betalas förrän försäkringsbolagets ansvar har inträtt, om det inte i försäkringsvillkoren anges att betalning av premien är en förutsättning för att försäkringsbolagets ansvar ska inträda. Senare premier behöver inte betalas före den avtalade premieperiodens eller försäkringsperiodens början. Om försäkringsbolagets ansvar delvis inträder senare behöver premien för denna del av ansvaret inte betalas förrän ansvaret inträtt.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker försäkringsbolagets alla premiefordringar, har försäkringstagaren rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska avkortas med det belopp han betalar.

Försäkringstagarens betalning används dock i första hand i enlighet med referensuppgifterna på fakturan, om inte försäkringstagaren i samband med betalningen skriftligen har meddelat något annat.

4.2 Dröjsmål med premien

4.2.1 Uppsägningsrätt på grund av dröjsmål

Om försäkringstagaren har försummat att betala premien på utsatt tid, har försäkringsbolaget rätt att säga upp en frivillig försäkring att upphöra 14 dagar efter det att uppsägningsmeddelandet har avsänts.

Om försäkringstagaren betalar hela premien före uppsägningstidens utgång, upphör försäkringen likväl inte när uppsägningstiden löper ut. Försäkringsbolaget ska nämna om denna möjlighet i uppsägningsmeddelandet.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en försäkringstagare jämförd med en konsument och försummelsen att betala premien har berott på att försäkringstagaren råkat i betalningssvårigheter på grund av sjukdom, arbetslöshet eller av någon annan särskild orsak, huvudsakligen utan egen förskyllan, upphör försäkringen trots uppsägningen först 14 dygn efter det att hindret bortfallit. Försäkringen upphör dock senast tre månader efter uppsägningstidens utgång. Försäkringstagaren ska senast inom uppsägningstiden skriftligen meddela försäkringsbolaget om denna betalningssvårighet.

4.2.2 Dröjsmålsränta samt indrivnings- och rättegångskostnader

Om premien inte betalas inom utsatt tid, ska för dröjsmålstiden betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Försäkringsbolaget är enligt lagen om indrivning av fordringar berättigat till ersättningar för de kostnader indrivningen förorsakat. Om premier drivs in på rättslig väg, har försäkringsbolaget även rätt till lagstadgade rättegångsavgifter och rättegångskostnader. Försäkringsbolaget kan också överföra indrivningen av sin fordran till en tredje part.

4.3 Betalning av försenad premie

Om försäkringstagaren betalar hela den försummade premien efter det att försäkringen har upphört, inträder försäkringsbolagets ansvar dagen efter det att premien har betalats. Försäkringen gäller då till utgången av den ursprungligen avtalade försäkringsperioden, räknat från det att försäkringen på nytt trätt i kraft.

Om försäkringsbolaget likväl inte på nytt önskar återuppliva en försäkring som har upphört att gälla, ska försäkringsbolaget inom 14 dygn efter det att premien har betalats meddela försäkringstagaren sin vägran att ta emot premien.

4.4 Återbetalning av premie

Om försäkringen upphör före avtalad tidpunkt, har försäkringsbolaget rätt till premie endast för den tid under vilken bolagets ansvar har varit i kraft. Återstoden av den redan betalda premien ska återbetalas till försäkringstagaren. Premien återbetalas dock inte om den försäkrade eller försäkringstagaren förfarit svikligt i sådana fall som avses i punkt 2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt.

Den premie som ska återbetalas räknas ut på så sätt att en andel som motsvarar den tid under vilken försäkringen varit i kraft dras av från premien för den försäkringsperiod som premieåterbetalningen gäller enligt följande formel:

$$\text{Premie för försäkringsperioden} - \left(\frac{\text{giltighetstiden i dygn}}{\text{försäkringsperioden i dygn}} \times \text{premie för försäkringsperioden} \right) = \text{premie som skall återbetalas}$$

Försäkringsbolaget drar av 50 euro i handläggningsavgift från en premie som ska återbetalas, alternativt uppbärs en i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i något annat avtal mellan försäkringsbolaget och försäkringstagaren angiven minimipremie för försäkringen.

Premien återbetalas dock inte separat, om den premie som ska återbetalas är mindre än det eurobelopp som anges i lagen om försäkringsavtal.

4.5 Kvittning mot premie som ska återbetalas

Försäkringsbolaget kan dra av obetalda förfallna premier och andra förfallna fordringar från en premie som ska återbetalas. Om det belopp som ska återbetalas inte räcker till för att täcka alla förfallna fordringar, används beloppet för betalning av fordringarna på de sätt som anges i punkt 4.1 i enlighet med de allmänna kvittningsbestämmelserna.

YL 5 Information som ska lämnas under avtalets giltighetstid

5.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

5.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Då försäkringsavtalet ingåtts ska försäkringsbolaget till försäkringstagaren överlämna försäkringsbrevet, andra avtal som gäller försäkringens innehåll, om sådana har uppgjorts, och försäkringsvillkoren, om de inte har överlämnats tidigare eller om annat inte avtalats om detta.

Under försäkringens giltighetstid ska försäkringsbolaget årligen

informera försäkringstagaren om försäkringsbeloppet och andra sådana omständigheter beträffande försäkringen som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren.

Om försäkringsbolaget eller dess representant under försäkringens giltighetstid har givit försäkringstagaren bristfälliga, oriktiga eller vilseledande uppgifter, ska försäkringsbolaget efter det att felet upptäckts utan dröjsmål rätta de felaktiga uppgifterna. Försäkringsavtalet anses gälla med de rättade uppgifterna från och med den tidpunkt då försäkringstagaren meddelades om rättelsen.

I fråga om givande av information efter ett inträffat försäkringsfall tillämpas bestämmelsen i 9 § 2 momentet i lagen om försäkringsavtal.

5.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Då försäkringsavtalet ingåtts ska försäkringsbolaget till försäkringstagaren överlämna försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren, om försäkringsvillkoren inte redan tidigare har överlämnats.

Under försäkringens giltighetstid ska försäkringsbolaget årligen informera försäkringstagaren om försäkringsbeloppet och andra sådana omständigheter beträffande försäkringen som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren (årsmeddelande).

Om försäkringsbolaget eller dess representant under försäkringens giltighetstid har givit försäkringstagaren bristfällig, felaktig eller vilseledande information, anses försäkringsavtalet gälla med det innehåll som försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått, om denna bristfälliga, oriktiga eller vilseledande information kan anses ha inverkat på försäkringstagarens förfarande. Detta gäller dock inte information som försäkringsbolaget eller dess representant efter en inträffad skada har lämnat om en framtida ersättning.

5.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid fareökning

5.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Med försäkringstagaren avses i denna punkt även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Försäkringstagaren ska utan dröjsmål, senast inom 14 dygn, meddela försäkringsbolaget, om det i de uppgifter som lämnades när försäkringsavtalet ingicks eller som antecknats i försäkringsbrevet har skett en väsentlig förändring som innebär fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när försäkringsavtalet ingicks.

Väsentliga fareökande förändringar är till exempel att försäkringsobjektets användningsändamål ändras, att det repareras, ändras eller utvidgas, förändrade transportförhållanden eller förändringar i den försäkrade verksamheten.

Om upplysningsplikten försummas, har försäkringsbolaget rätt att nedsätta den ersättning som betalas ur försäkringen eller att helt avslå kravet på ersättning.

Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas, vilken betydelse den förändrade omständighet som ökade faran har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaksamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren försummar sin plikt att upplysa försäkringsbolaget om ändringar som väsentligt ökat faran under försäkringsperioden, har försäkringsbolaget rätt att säga upp försäkringen med stöd av punkt 16.2.1.7.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och

fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

5.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Försäkringstagaren ska underrätta försäkringsbolaget om en förändring senast en månad efter det att han erhållit det första årsmeddelandet efter förändringen, om det i de uppgifter som lämnades när försäkringsavtalet ingicks eller som antecknats i försäkringsbrevet har skett en väsentlig förändring som innebär fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när försäkringsavtalet ingicks. Försäkringsbolaget ska påminna försäkringstagaren om denna skyldighet i årsmeddelandet.

Väsentliga fareökande förändringar är till exempel att försäkringsobjektets användningsändamål ändras, att det repareras, ändras eller utvidgas, förändrade transportförhållanden eller förändringar i den försäkrade verksamheten.

Om upplysningsplikten försummas har försäkringsbolaget rätt att nedsätta ersättningen eller att helt avslå kravet på ersättning om försäkringstagaren har försummat upplysningsplikten uppsåtligt eller av oaksamhet som inte kan anses vara ringa.

Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas, vilken betydelse den förändrade omständighet som ökade faran har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaksamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

YL 6 Skyldighet att förhindra och begränsa uppkomst av skada

6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som ingår i försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoren eller i övrigt har givits skriftligen. Om den försäkrade uppsåtligt eller av oaksamhet som inte kan anses vara ringa har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas, vilken betydelse åsidosättandet av säkerhetsföreskrifterna har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaksamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en försäkringstagare jämförd med en konsument, kan vid ansvarsförsäkring ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås på grund av den försäkrades oaksamhet bara om den försäkrade har åsidosatt sin plikt uppsåtligt eller av grov oaksamhet, eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen.

Trots den försäkrades förfarande betalar försäkringsbolaget dock ur ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat driva in av den försäkrade. Ersättning betalas dock inte om den försäkrade uppsåtligt har försummat att iaktta säkerhetsföreskrifter.

6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa en skada dvs. räddningsplikten

När en skada inträffar eller är omedelbart hotande ska den försäkrade eller den som identifieras med den försäkrade efter förmåga

vidta åtgärder för att avvärja och begränsa skadan. Om skadan förorsakats av en utomstående, ska den försäkrade vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bevaka försäkringsbolagets rätt gentemot skadevällaren. Den försäkrade ska till exempel försöka klarlägga skadevällarens identitet. Om skadan har förorsakats genom en straffbar gärning, ska den försäkrade utan dröjsmål meddela polismyndigheterna detta och i domstol kräva straff för brottsförövarna, om försäkringsbolagets fördel så kräver. Den försäkrade ska även i övrigt iaktta de föreskrifter som försäkringsbolaget utfärdat för att avvärja och begränsa en skada.

Försäkringsbolaget ersätter skäligen kostnader för uppfyllande av ovannämnda skyldighet att avvärja och begränsa en skada även om försäkringsbeloppet därigenom skulle överskridas.

Om den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin ovan avsedda plikt, kan ersättningen till honom nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse åsidosättandet har haft för uppkomsten eller begränsandet av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en försäkringstagare jämställd med en konsument, kan vid ansvarsförsäkring ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås på grund av den försäkrades oaktsamhet bara om den försäkrade har åsidosatt sin plikt uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen.

Trots den försäkrades förfarande betalar försäkringsbolaget dock ur ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat driva in av den försäkrade. Ersättning betalas dock inte om den försäkrade uppsåtligt har åsidosatt sin plikt.

YL 7 Förorsakande av försäkringsfall

7.1 Försäkringsfall som förorsakas uppsåtligt

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar gentemot en försäkrad som har förorsakat försäkringsfallet uppsåtligt.

7.2 Grov oaktsamhet samt bruk av alkohol eller narkotika

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försäkringsfallet, kan ersättningen till honom nedsättas eller hans krav på ersättning avslås.

Vid bedömningen av om ersättningen i ovannämnda fall ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse den försäkrade personens åtgärd har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade personen och arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om den försäkrade har förorsakat skadan av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har bidragit till skadan, betalar försäkringsbolaget dock ur ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat driva in till följd av att den försäkrade befunnits vara insolvent vid utsökning eller konkurs.

7.3 Inverkan av alkohol eller annat rusmedel på skada vid motorfordonsförsäkring

Vid övervägande av om ersättning ska utbetalas med stöd av en motorfordonsförsäkring tillämpas förutom det i punkterna 7.1 och 7.2 anförda följande:

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet vid framförande av fordon i sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under

eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller han hade minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, betalas ersättning bara av särskilda skäl. Samma förfarande tillämpas om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet då han annars har framfört fordon under sådan påverkan av alkohol eller annat rusmedel än alkohol eller under gemensam påverkan av alkohol och annat rusmedel att hans förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt.

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet vid framförande av fordon under påverkan av alkohol eller annat rusmedel än alkohol eller under gemensam påverkan av alkohol och annat rusmedel i andra än i föregående stycke nämnda fall, kan ersättningen nedsättas beroende på vilken andel han hade i skadan.

YL 8 Identifikation

Vad som ovan har sagts om den försäkrade i fråga om förorsakande av skada, iakttagande av säkerhetsföreskrifter eller uppfyllande av räddningsplikt ska på motsvarande sätt tillämpas på den som

- med den försäkrades samtycke är ansvarig för ett försäkrat motordrivet fordon eller släpfordon, fartyg eller luftfartyg,
- tillsammans med den försäkrade äger och nyttjar försäkrad egendom eller
- bor i gemensamt hushåll med den försäkrade och använder försäkrad egendom tillsammans med honom.

Vad som ovan har sagts om den försäkrade i fråga om iakttagande av säkerhetsföreskrifter ska på motsvarande sätt tillämpas på den som på grund av att han står i arbets- eller tjänsteförhållande till försäkringstagaren ska sörja för att säkerhetsföreskrifterna iakttas.

YL 9 Otillräknelighet och nödläge

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa punkterna 6 och 7 ovan, om den försäkrade när han förorsakade en skada eller åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller skyldigheten att avvärja och begränsa skadan var yngre än 12 år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han inte skulle ha kunnat dömas till straff för brott.

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa punkterna 5, 6 och 7, om den försäkrade när han förorsakade en fareökning eller en skada eller åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller skyldigheten att avvärja och begränsa skadan handlade i syfte att förhindra person- eller egendomsskada under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden kunde försvaras.

Vad som i denna punkt har sagts om den försäkrade ska även tillämpas på den som i punkt 8 identifieras med den försäkrade.

YL 10 Ersättningsförfarande

10.1 Ersättningssökandens skyldigheter

Den ersättningssökande ska omedelbart underrätta försäkringsbolaget om försäkringsfallet. Försäkringsbolaget ska också beredas tillfälle att inspektera skadan. Brott ska utan dröjsmål anmälas till polismyndigheterna.

Den som yrkar på ersättning ska till försäkringsbolaget överlämna sådana handlingar och uppgifter som behövs för utredningen av försäkringsbolagets ansvar. Hit hör till exempel de handlingar och uppgifter med vilkas hjälp det kan konstateras om en skada har inträffat, hur stor skada som har uppkommit och till vem ersättningen ska utbetalas (till exempel polisprotokoll, polisanmälan, gravationsbevis och utredning om inteckningshavare). Den som yrkar på ersättning är skyldig att införskaffa de utredningar som han bäst får tillgång till.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att betala ersättning förrän det har erhållit ovan nämnda utredningar.

Om den som yrkar på ersättning efter en skada svikligt har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga uppgifter, vilka är av betydelse för utredningen av skadan och försäkringsbolagets ansvar, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås enligt vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

10.2 Preskription av rätt till ersättning

Försäkringsersättning ska sökas hos försäkringsbolaget inom ett år från det att ersättningssökanden fått kännedom om försäkringens giltighet, försäkringsfallet och skadepåföljden med anledning av försäkringsfallet. Ersättningsanspråket ska i varje händelse framläggas inom tio år från det att försäkringsfallet inträffat eller, om försäkringen tecknats i händelse av skadeståndsskyldighet, från det att skadepåföljden uppkommit. Med framläggande av ersättningsanspråk jämställs anmälan om försäkringsfallet. Om ersättningsanspråk inte framläggs inom denna tid, förlorar ersättningssökanden sin rätt till ersättning.

10.3 Försäkringsbolagets skyldigheter

Efter inträffad skada ska försäkringsbolaget till den som yrkar på ersättning lämna uppgifter om försäkringens innehåll och om förfarandet vid ansökan om ersättning. Eventuella förhandsuppgifter till ersättningssökanden om framtida ersättning, ersättningsbelopp eller sätt att betala ersättningen inverkar inte på prestations-skyldigheten enligt försäkringsavtalet.

Försäkringsbolaget ska med anledning av en inträffad skada utan dröjsmål, och senast en månad efter det att bolaget fått de handlingar och uppgifter som är nödvändiga för utredandet av dess ansvar, betala ut ersättning enligt försäkringsavtalet eller meddela att någon ersättning inte betalas. Om ersättningsbeloppet inte är ostridigt, ska försäkringsbolaget dock betala den ostridiga delen av ersättningen inom den ovan angivna tiden.

Ett ersättningsbeslut som gäller ansvarsförsäkring ska försäkringsbolaget meddela också till den skadelidande.

Om ersättning för annat än kostnader eller förlust av förmögenhet betalas ut till en omyndig person, ska försäkringsbolaget meddela förmyndarmyndigheten i den omyndiges hemkommun om försäkringsersättningen, ifall ersättningens totalbelopp är större än 1 000 euro.

På försenad ersättning ska försäkringsbolaget betala dröjsmåls-ränta enligt räntelagen.

10.4 Kvittning mot försäkring ersättning

Försäkringsbolaget kan dra av obetalda förfallna premier och andra förfallna fordringar från en ersättning som ska betalas. Om alla förfallna fordringar inte kan kvittas mot det ersättningsbelopp som ska betalas, används beloppet för betalning av fordringarna på de sätt som anges i punkt 4.1 i enlighet med de allmänna kvittningsbestämmelserna.

YL 11 Försäkring ersättning

11.1 Överförsäkring och berikandeförbud

Egendom eller intresse är överförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att med anledning av en skada som har gällt överförsäkrad egendom eller ett överförsäkrat intresse betala ut mera i ersättning än vad som behövs för att täcka skadan. Om försäkringsbeloppet dock väsentligt grundar sig på en värdering som har gjorts av försäkringsbolaget eller dess representant, ska ersättningen betalas enligt försäkringsbeloppet, utom i det fall att värderingen påverkats av att försäkringstagaren uppsåtligt har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter.

11.2 Underförsäkring

Egendom eller intresse är underförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Försäkringsbolaget är skyldigt att med anledning av en skada som har gällt underförsäkrad egendom eller ett underförsäkrat intresse ersätta endast en så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens eller intressets värde. Vid bedömning av underförsäkring jämförs försäkringsbeloppet vid uträkning av ersättning enligt återanskaffningsvärdet med egendomens återanskaffningsvärde och vid uträkning av ersättning enligt dagsvärdet med egendomens dagsvärde.

Om försäkringsbeloppet dock väsentligt grundar sig på en värdering som har gjorts av försäkringsbolaget eller dess representant, ska ersättning betalas enligt skadebeloppet, dock högst upp till försäkringsbeloppet.

YL 12 Krig, kärnskada och sanktioner

12.1 Krig och kärnskada

Försäkring ersätter inte skador som förorsakats

- av krig, uppror, revolution, terrorism eller annat liknande,
- av en i atomansvarighetslagen beskriven kärnskada eller av en skada som förorsakats av ett material, en anordning eller ett vapen som baserar sig på en kärnreaktion eller ioniserande strålning, oberoende av var kärnskadan inträffat.

12.2 Sanktioners inverkan på ersättningen

Ett försäkringsbolag, dess dotterbolag eller en nätverkspartner som skriver ut en lokal försäkring är inte skyldig att utbetala ersättning, skadestånd, avvärjningskostnader eller utrednings- eller rättegångskostnader, om betalningen av sådana ersättningar eller kostnader strider mot beslut som fattats av Förenta nationernas säkerhetsråd, mot sanktioner eller förordningar som EU ställt eller antagit eller mot sanktioner som Förenta staterna ställt eller mot lagstiftningen.

YL 13 Sökande av ändring i försäkringsbolagets beslut

Försäkringstagaren eller ersättningssökanden har olika medel till sitt förfogande för att få försäkringsbolagets beslut ändrat. Om saken inte kan redas ut i samråd med försäkringsbolaget, kan ändringssökanden be om råd och handledning vid FINEs Försäkrings- och finansrådgivningen eller anhålla om en rekommendation om avgörande av en behörig nämnd. Den som är missnöjd kan också väcka talan mot försäkringsbolaget.

13.1 Självrättelse

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden misstänker ett fel i försäkringsbolagets beslut, har han rätt att få närmare information om de omständigheter som har lett fram till avgörandet. Försäkringsbolaget ska korrigera beslutet om nya utredningar ger anledning till detta.

13.2 FINE och konsumenttvistenämnden

FINEs Försäkrings- och finansrådgivning (www.fine.fi) ger avgiftsfritt opartiska råd och handledning. FINEs försäkrings- och finansrådgivning och Försäkringsnämnden utfärdar också rekommendationer om avgöranden i tvister. FINE behandlar inte ett tvistemål som är anhängigt eller som behandlats vid konsumenttvistenämnden eller i domstol.

Försäkringsbolagets beslut kan också hänskjutas till konsumenttvistenämnden (www.kuluttajariita.fi), som ger rekommendationer om avgöranden med stöd av konsumentskyddslagstiftningen. Konsumenttvistenämnden behandlar inte ett tvistemål som är anhängigt eller som behandlats vid Försäkringsnämnden eller i domstol.

13.3 Tingsrätt

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden inte nöjer sig med försäkringsbolagets beslut, kan han väcka talan mot försäkringsbolaget. Talan kan väckas antingen vid tingsrätten på parternas hemort i Finland eller vid tingsrätten på försäkringsbolagets hemort eller på skadeorten i Finland, såvida inte annat följer av Finlands internationella avtal.

Talan med anledning av försäkringsbolagets beslut ska väckas inom tre år efter det att parten fått skriftligt besked om försäkringsbolagets beslut och om denna tidsfrist. Sedan tidsfristen löpt ut föreligger inte längre rätt att väcka talan.

Behandling i nämnd avbryter preskriptionstiden för rätten att väcka talan.

YL 14 Försäkringsbolagets regressrätt

14.1 Försäkringsbolagets regressrätt gentemot tredje part

Den försäkrades rätt att kräva skadestånd av tredje man som är ersättningsansvarig för skadan övergår till försäkringsbolaget till den del bolaget har ersatt skadan.

Om skadan har förorsakats av tredje man i egenskap av privatperson, arbetstagare, tjänsteman eller annan med dessa enligt skadeståndslagens 3 kapitel 1 § jämställbar person, uppkommer för bolaget regressrätt gentemot den ifrågavarande personen endast om denne förorsakat skadan uppsåtligt eller av grov oaktsamhet eller om han är ersättningsansvarig för skadan oberoende av oaktsamhet.

14.2 Övriga fall där regressrätt förekommer

Om skadan har orsakats vid framförande av motorfordon, har försäkringsbolaget utöver vad som anges i punkt 14.1 ovan rätt att återkräva ersättning som bolaget har betalat på grund av en skada

- av motorfordonets ägare, förare, passagerare eller innehavare om denne har förorsakat skadan uppsåtligt eller av grovt vållande
- av den som genom vårdslöshet har förorsakat en skada vid framförande av ett fordon som olovligt tagits i bruk
- av den som framförde det motorfordon som förorsakade skadan, om denne då skadan inträffade framförde fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller var sådan att det fanns minst 0,53 mg alkohol per liter utandningsluft
- av den som framförde det motorfordon som förorsakade skadan, om denne då skadan inträffade framförde fordonet under sådan påverkan av alkohol eller annat berusningsmedel än alkohol, eller under gemensam påverkan av alkohol och annat berusningsmedel, att hans förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt.

Om försäkringsbolagets regressrätt gentemot en försäkringstagare, försäkrad eller person som identifieras med den försäkrade stadgas i övrigt i 75 § 4 mom. lagen om försäkringsavtal.

YL 15 Ändring av försäkringsavtal

15.1 Ändring av avtalsvillkor under försäkringsperioden

Försäkringsbolaget har rätt att under försäkringsperioden ändra premien eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar de nya förhållandena,

- om försäkringstagaren eller den försäkrade har åsidosatt sin upplysningsplikt enligt punkt 2.2 eller
- om det under försäkringsperioden har skett en sådan förändring som avses i punkt 5.2 i de omständigheter som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks.

Efter att ha fått kännedom om en sådan omständighet ska försäkringsbolaget utan obefogat dröjsmål sända ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet ska nämnas att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

15.2 Ändring av avtalsvillkor vid övergång till ny försäkringsperiod

15.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Denna villkorspunkt tillämpas på försäkringar som har börjat 1.1.2014 eller senare.

Försäkringsbolaget har rätt att inför övergången till en ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkoren, premien och övriga avtalsvillkor.

Ändringarna tillämpas från ingången av följande försäkringsperiod. Försäkringsbolaget ska meddela om ändringar senast en månad före övergången till en ny försäkringsperiod. Försäkringen fortsätter i förändrad form, om försäkringstagaren inte skriftligen säger upp den före övergången till en ny försäkringsperiod.

Om försäkringen har börjat före 1.1.2014, tillämpas villkorspunkt 15.2.2.

15.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämfställs med konsumenter

A. Anmälningsförfarande

Försäkringsbolaget har rätt att inför övergången till en ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkoren, premien och övriga avtalsvillkor, då grunden för ändringen utgörs av

- ny eller ändrad lagstiftning eller en myndighetsföreskrift,
- ändrad rättspraxis,
- en oförutsedd förändring i omständigheterna (t.ex. internationell kris, exceptionell naturföreteelse, katastrofartad olycka),
- förändring i ett index som inverkar på försäkringen och som anges i försäkringsbrevet,
- förändring av skadekostnader eller kostnadsnivå
- förändring i sådan omständighet eller sådant förhållande, som försäkringsbolaget anser att inverkar på premiens storlek. Sådana kan vara exempelvis förändringar i företagets omsättning, företagets ålder, företagets bransch, företagets riskklass, företagets lönesumma eller i företagets andra uppgifter samt förändringar i försäkringsobjektet, förändring i åldern, placeringen, egenskaperna eller försäkringsstället hos försäkringsobjektet eller en del av ett sådant.

Försäkringsbolaget har dessutom för fordonsförsäkringar vid ingången till en ny försäkringsperiod rätt att göra ändringar i försäkringsvillkoren och premien samt i andra avtalsvillkor, om motiveringen är en ändring i sådan omständighet eller sådant förhållande, som försäkringsbolaget anser att inverkar på storleken på fordonsförsäkringens premie. Sådana kan exempelvis vara ändringar i uppgifterna om fordonet, i fordonsgruppen eller i användningen av fordonet.

Försäkringsbolaget har också rätt att justera premien genom att fastställa olika premiegrunder utgående från skaderisken.

Försäkringsbolaget har dessutom rätt att i försäkringsvillkoren och de övriga avtalsvillkoren göra mindre ändringar som inte påverkar försäkringsavtalets huvudsakliga innehåll.

Om försäkringsbolaget företar ändringar av ovan beskriven art i försäkringsavtalet, ska bolaget i samband med premiefakturan sända försäkringstagaren ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet ska nämnas att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

Försäkringsbolaget har utöver vad som anges ovan rätt att göra ändringar, som beror på bestämmelser om bonus, koncentrerings-

kunder eller preferenskunder eller andra motsvarande bestämmelser som ingår i försäkringen. På premien inverkar också eventuella kundförmåner och rabatter, vilkas storlek, beviljningsgrunder samt varaktighet och giltighetstider kan ändras.

B. Ändringar som förutsätter att försäkringen sägs upp

Om försäkringsbolaget ändrar försäkringsvillkor, premier eller övriga avtalsvillkor i andra fall än sådana som nämnts ovan i punkt A, eller om bolaget utelämnar en kraftigt marknadsförd förmån ur försäkringen, ska försäkringsbolaget säga upp försäkringen att upphöra när försäkringsperioden går ut. Uppsägningen ska ske skriftligen senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

YL 16 Försäkringsavtalets upphörande

16.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen

16.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Försäkringstagaren har rätt att säga upp en fortlöpande försäkring genom ett skriftligt meddelande.

- en månad före försäkringsperiodens utgång,
- inom 30 dygn från det att meddelandet om en ändring i villkoren eller en premiehöjning har avsänts eller
- när försäkrad egendom byter ägare och försäkringstagarens försäkringsbehov därmed upphör. (Försäkringen kan då avslutas från och med den dag då äganderätten övergick.)

En uppsägning ska göras skriftligen, i annat fall är den inte giltig.

En tidsbestämd försäkring upphör utan uppsägning när den bestämda tiden går ut. Försäkringstagaren har inte rätt att säga upp försäkringen att upphöra tidigare, om inte annat avtalas.

16.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Försäkringstagaren har rätt att när som helst säga upp försäkringen att upphöra under försäkringsperioden. Uppsägningen ska ske skriftligen. Annan uppsägning är ogiltig. Om försäkringstagaren inte har angivit något senare datum, upphör försäkringen att gälla när uppsägningsmeddelandet har överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget.

Någon uppsägningsrätt finns emellertid inte om den försäkringsavtalet avtalade giltighetstiden är kortare än 30 dygn.

16.2 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden

16.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden

16.2.1.1 om försäkringstagaren eller den försäkrade innan försäkringen meddelades har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar och om försäkringsbolaget inte skulle ha meddelat försäkringen om det hade känt till det rätta sakförhållandet,

16.2.1.2 om det under försäkringsperioden, i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en förändring som innebär en väsentlig fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks,

16.2.1.3 om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har åsidosatt en säkerhetsföreskrift,

16.2.1.4 om försäkringstagaren eller den försäkrade har förorsakat skadan uppsåtligt eller av grov oaktsamhet,

16.2.1.5 om försäkringstagaren eller den försäkrade efter skadan svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar,

16.2.1.6 om det inträffar en skada som ska ersättas enligt de villkor som tillämpas på försäkringen,

16.2.1.7 om försäkringstagaren har försummat den upplysningsplikt som avses i villkorspunkt 5.2 (upplysningsplikt vid fareökning), eller

16.2.1.8 om försäkringstagaren har försatts i konkurs.

Med försäkringstagaren avses i punkterna 16.2.1.1–16.2.1.7 även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Om försäkringsbolaget har en i punkterna 16.2.1.1–16.2.1.8 angiven uppsägningsrätt som gäller en försäkring och försäkringsbolaget utnyttjar denna rätt, kan bolaget samtidigt säga upp också försäkringstagarens övriga försäkringar.

Försäkringsbolaget ska, efter att ha fått vetskap om uppsägningsgrunden, utan obefogat dröjsmål säga upp försäkringen skriftligen. Försäkringen upphör att gälla en månad efter det att uppsägningsmeddelandet har avsänts.

Försäkringsbolagets rätt att säga upp en försäkring på grund av underlåten premiebetalning bestäms enligt punkt 4.2.1.

16.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden

16.2.2.1 om försäkringstagaren eller den försäkrade innan försäkringen meddelades har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar och om försäkringsbolaget inte skulle ha meddelat försäkringen om det hade känt till det rätta sakförhållandet.

16.2.2.2 om det under försäkringsperioden, i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en förändring som innebär en väsentlig fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks.

16.2.2.3 om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har åsidosatt en säkerhetsföreskrift,

16.2.2.4 om försäkringstagaren eller den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, eller

16.2.2.5 om försäkringstagaren eller den försäkrade efter skadan svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar,

Försäkringsbolaget ska, efter att ha fått vetskap om uppsägningsgrunden, utan obefogat dröjsmål säga upp försäkringen skriftligen. I uppsägningsmeddelandet ska uppsägningsgrunden nämnas. Försäkringen upphör att gälla en månad efter det att uppsägningsmeddelandet har avsänts.

Försäkringsbolagets rätt att säga upp en försäkring på grund av underlåten premiebetalning bestäms enligt punkt 4.2.1.

16.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen vid försäkringsperiodens utgång

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringsperiodens utgång. I uppsägningsmeddelandet ska uppsägningsgrunden nämnas. Meddelandet om uppsägningen ska sändas senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

16.4 Ägarbyte

Försäkringsavtalet upphör att gälla, om den försäkrade egendomen övergår till en annan ny ägare än till försäkringstagaren själv eller dennes dödsbo. Om en skada inträffar inom 14 dagar efter äganderättens övergång, har den nye ägaren dock rätt till ersättning, om han inte själv har tecknat en försäkring för egendomen.

Om andra försäkringar har fogats till egendomsförsäkringen, t.ex. en ansvars-, rättsskydds- eller avbrottsförsäkring, upphör en sådan försäkring omedelbart att gälla då egendomen övergår till ny ägare.

16.5 Byte av försäkringsbolag

De frivilliga försäkringarna för ett motorfordon upphör utan uppsägning den dag då det i fordonsregistret har antecknats att trafikförsäkringen för motorfordonet har överförs till ett annat försäkringsbolag.

YL 17 Tredje mans rätt

17.1 Övriga försäkrade till förmån för vilka en egendomsförsäkring gäller

Utöver vad som i de egentliga försäkringsvillkoren i anslutning till ifrågavarande försäkring i övrigt har stadgats om den försäkrade, gäller, om inte annat avtalats, en egendomsförsäkring (direkt sakskada) till förmån för ägare, den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll, den som har panträtt eller retentionsrätt i egendomen samt även i övrigt till förmån för den som bär risken för egendomen.

17.2 Den försäkrades ställning när en skada har inträffat

Gentemot en försäkrad som avses i punkt 17.1 får försäkringsbolaget, i syfte att nedsätta ersättningen eller avslå kravet på ersättning, åberopa stadgandena om försäkringstagarens eller en annan försäkrads åsidosättande av upplysningsplikt (punkt 2.2) eller anmälan om fareökning (punkt 5.2) endast i det fall att den försäkrade före skadan hade eller borde ha haft kännedom om försäkringstagarens eller någon annan försäkrads förfarande.

Varje försäkrad har rätt till den ersättning som betalas ut med anledning av en skada. Försäkringstagaren får dock med bindande verkan för den försäkrade förhandla med försäkringsbolaget samt lyfta ersättningen, utom då den försäkrade nämns vid namn i avtalet eller har uppgivit att han själv bevakar sin rätt eller då det är fråga om en inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen.

17.3 Företrädesrätt till ersättning

Gäller en egendomsförsäkring till förmån för en fysisk eller juridisk person som till säkerhet för sin fordran har panträtt i egendomen, har denne, även om fordran inte har förfallit till betalning, rätt att före ägaren få betalning ur ersättningen, om ägaren inte har reparerat skadan eller ställer säkerhet för reparationen. Vad som här sagts gäller på motsvarande sätt till förmån för en fysisk eller juridisk person som har retentionsrätt i egendomen till säkerhet för en fordran som förfallit till betalning.

Ägaren har rätt att få betalning ur ersättningen före den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll.

Angående en inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen gäller vad som stadgats om inteckningshavares rätt till försäkringsersättning.

17.4 Den skadelidandes rätt till ersättning vid ansvarsförsäkring

Den skadelidande har vid ansvarsförsäkring rätt att kräva ersättning enligt försäkringsavtalet direkt av försäkringsbolaget om den försäkrade har försatts i konkurs eller annars är insolvent. Om ett ersättningskrav riktas till försäkringsbolaget, ska bolaget utan obefogat dröjsmål underrätta den försäkrade om saken samt ge honom tillfälle att lägga fram en utredning om försäkringsfallet. Den försäkrade ska också informeras om ärendets senare handläggningsskeden. Om försäkringsbolaget godkänner den skadelidandes ersättningskrav, är godkännandet inte bindande för den försäkrade.

17.5 Den skadelidandes rätt att söka ändring vid ansvarsförsäkring

Den skadelidande har rätt att med anledning av försäkringsbolagets ersättningsbeslut väcka talan mot försäkringsbolaget eller hänskjuta ärendet till Försäkringsnämnden eller konsumenttvistekommittén enligt punkt 13.

YL 18 Lag som tillämpas

På försäkringen tillämpas finsk lag.

